



Комплект образователни ресурси ArchiKids

Архитектурно базирано
обучение за цялостно
развитие



Изготвено от

**ArchiKids
Consortium**



Съфинансирано от
Европейския съюз



ДАНИИ ЗА ПРОЕКТА

Акроним на проекта: ARCHIKIDS

Наименование на проекта: ARCHIKIDS –
Архитектурно базирано обучение за цялостно
развитие

Референтен номер на проекта: 2024-1-PT01-KA220-
SCH-000253512



КОНСОРЦИУМ:

КООРДИНАТОР:

Agrupamento de Escolas de Castro Verde, Portugal

ПАРТНЬОРИ:

Corbiz Kurumsal Is Cozumleri Egitim Organizasyon

Pazarlama ve Ticaret Ltd Sti Türkiye

Kreativna stanica, Serbia

Рагина ООД, България

SYMVOULOI ANAPTYXIAKOU SCHEDIASMOU EREVNAS KAI

ORGANOSIS ETAIREIA PERIORISMENIS EFTHYNIS PRISMA

EPE, Greece

Vilniaus savivaldybes Grigiskiu Sviesos gimnazija, Lithuania



УЕБСАЙТ: <https://archikids.vercel.app/>



Съфинансирано от
Европейския съюз

ФИНАНСИРАНО ОТ ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ. ИЗРАЗЕНИТЕ ВЪЗГЛЕДИ И МНЕНИЯ ОБАЧЕ СА САМО НА АВТОРА(ИТЕ) И НЕ ОТРАЗЯВАТ НЕПРЕМЕННО ТЕЗИ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ИЛИ НА ИЗПЪЛНИТЕЛНАТА АГЕНЦИЯ ЗА ЕВРОПЕЙСКО ОБРАЗОВАНИЕ И КУЛТУРА (ЕАСЕА). НИТО ЕВРОПЕЙСКИЯТ СЪЮЗ, НИТО ЕАСЕА МОГАТ ДА БЪДАТ ДЪРЖАНИ ОТГОВОРНИ ЗА ТЯХ. ТОЗИ ДОКУМЕНТ Е САМО ЗА ЕЛЕКТРОННО ПОЛЗВАНЕ. МОЛЯ, НЕ ГО РАЗПЕЧАТВАЙТЕ.
© 2025. ТОВА ПРОИЗВЕДЕНИЕ Е ЛИЦЕНЗИРАНО ПОД ЛИЦЕНЗ CC BY-SA 4.0





СЪДЪРЖАНИЕ

ВЪВЕДЕНИЕ

01

ОБЩИ ИНСТРУКЦИИ ЗА ПАРТНЬОРИ

02

ARCHIKIDS В ПОДКРЕПА НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

03

ДЕЙНОСТИ

04

Тема 1 - Изследване на нашите градове

Тема 2 - Строителство бъдещето

Тема 3 - Интеграция на STEAM в архитектурата

Тема 4 - Дигитални и технологични компетенции

Тема 5 - Осъзнаване на кариерата и обучение в реалния свят

Тема 6 - Архитектура, устойчивост и дигитално бъдеще

ОЦЕНКА И РЕФЛЕКСИЯ

05

РЕЧНИК

06



Съфинансирано от
Европейския съюз

ФИНАНСИРАНО ОТ ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ. ИЗРАЗЕНИТЕ ВЪЗГЛЕДИ И МНЕНИЯ ОБАЧЕ СА САМО НА АВТОРА(ИТЕ) И НЕ ОТРАЗЯВАТ НЕПРЕМЕННО ТЕЗИ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ИЛИ НА ИЗПЪЛНИТЕЛНАТА АГЕНЦИЯ ЗА ЕВРОПЕЙСКО ОБРАЗОВАНИЕ И КУЛТУРА (ЕАСЕА). НИТО ЕВРОПЕЙСКИЯТ СЪЮЗ, НИТО ЕАСЕА МОГАТ ДА БЪДАТ ДЪРЖАНИ ОТГОВОРНИ ЗА ТЯХ. ТОЗИ ДОКУМЕНТ Е САМО ЗА ЕЛЕКТРОННО ПОЛЗВАНЕ. МОЛЯ, НЕ ГО РАЗПЕЧАТВАЙТЕ.
© 2025. ТОВА ПРОИЗВЕДЕНИЕ Е ЛИЦЕНЗИРАНО ПОД ЛИЦЕНЗ CC BY-SA 4.0





Какво представлява Комплектът за образователни ресурси?

1.1 — ПРЕГЛЕД

Добре дошли в Комплекта за образователни ресурси – вашето ръководство и практичен инструмент за прилагане на платформата ArchiKid Play Hub и архитектурното обучение в класната стая. Тази инструментариум е създаден, за да подкрепя учителите в началното училище (възраст 8–12 години) в провеждането на творчески, експериментални и интердисциплинарни уроци, основани на принципите на архитектурното образование.

Какво представлява Комплектът за образователни ресурси?

Комплектът е цялостен набор от ресурси, който предоставя на учителите ясни и приложими инструменти за водене на часове. В него ще намерите ръководства, шаблони за планиране, задачи, адаптирани за ученици, и инструменти за оценяване на напредъка. Целта е архитектурните теми и задачи лесно да се интегрират в различни училищни предмети — било то математика, изкуство, природни науки или гражданско образование.

Защо е важно?

Този въвеждащ раздел обяснява как комплектът помага на учителите да се чувстват уверени, когато въвеждат нови методи в своето преподаване. Вместо всеки учител сам да трябва да създава дейности, Комплектът за образователни ресурси предлага готови ресурси, които са адаптивни и лесни за използване.

Какво следва?

След това въведение следващите глави предоставят подробни инструкции как да използвате всеки компонент на Комплекта за образователни ресурси: от планиране на уроци, през конкретни задачи, до инструменти за оценяване и рефлексия.

Ръководства и шаблони

Ясни рамки за планиране и шаблони за уроци, които правят архитектурното обучение незабавно приложимо в класната стая.

Задачи, адаптирани за ученици

Готови дейности, създадени за различни възрасти, способности и учебни контексти — адаптивни и лесни за използване.

Инструменти за оценяване

Практични рубрики, въпроси за рефлексия и контролни списъци за проследяване и отбелязване на напредъка на учениците.

1.2 Как да използваме ArchiKid Play Hub – Наръчник за учители

В тази глава целта е да предостави на учителите практически насоки как да се ориентират в платформата ArchiKid Play Hub и как да я използват по най-добрия начин за водене на часове.

2.1 Избор на модули и дейности

Първата стъпка е да се разбере как да се избере подходящият модул от наръчника. Всеки модул има конкретна тема и учебни цели. Препоръчваме учителите да избират модули според възрастта на учениците, предмета, който преподават, и наличното време. Платформата позволява лесно филтриране и препоръки въз основа на тези критерии.

2.2 Комбиниране на онлайн и присъствени дейности

Едно от предимствата на ArchiKid Play Hub е възможността да се комбинират дигитални дейности с практическа работа в класната стая. Този наръчник предоставя насоки как учителите могат да преминават между онлайн изследване (напр. виртуални обиколки) и физически задачи (напр. модели от картон), за да направят урока динамичен и интерактивен.

Избор на модул

Избирайте модули според възраст, предмет и време.



Смесени дейности

Комбинируйте онлайн изследване с практически задачи.

1.3 Обзор на методологията: педагогическа рамка за архитектурно-базирано обучение

Архитектурно-базираното обучение (ABL) е педагогически подход, който съчетава наблюдение, проектиране и създаване, така че учениците да развият по-задълбочено разбиране за пространството и за изградената среда. Тази рамка се основава на три ключови педагогически принципа: експериментално учене, дизайнерско мислене и рефлексия върху устойчивостта.

Експериментално учене

В основата на ABL стои експерименталното учене, при което учениците активно изследват и изграждат своето разбиране чрез практически задачи. Вместо пасивно да получават информация, учениците участват в процеса на създаване: наблюдават местни сгради, рисуват прости карти, създават модели и размишляват върху това, което са научили. Този подход стимулира тяхното любопитство и им позволява да учат чрез собствения си опит.

Дизайнерско мислене

ABL използва принципите на дизайнерското мислене, за да развият учениците творческо решаване на проблеми. Чрез итеративен процес – наблюдение, въображение, създаване и тестване – учениците научават, че архитектурата не е просто техника, а и начин на мислене за нуждите на хората и общността. Чрез този подход учениците развият емпатия, сътрудничество и способността да превръщат идеите си в осезаеми проекти.

Устойчивост и пространствена рефлексия



Накрая, педагогическата рамка на ABL включва и елементи на устойчивост. Учениците се учат как архитектурните решения влияят върху околната среда и как дизайнът може да бъде устойчив и приобщаващ. Това повишава осведомеността за значението на екологично отговорните решения и за ролята на учениците като бъдещи граждани, които активно оформят своята среда.

1.4 Цикъл на обучение в архитектурно-базираното обучение



В подхода **Архитектурно-базирано обучение**

(ABL) учебният цикъл се състои от няколко ясно определени фази, които насочват учениците през процеса на изследване, проектиране и рефлексия. Този цикъл е създаден, за да насърчава активното участие и по-дълбокото разбиране на архитектурните концепции чрез конкретни, практически стъпки.

Четири ясно определени фази насочват учениците през *изследване, проектиране и рефлексия* — като насърчават активното участие и по-дълбокото разбиране на архитектурните концепции чрез конкретни, практически стъпки.

01 • Наблюдавай

Учениците наблюдават заобикалящата ги среда — класната стая, училищния двор или местна сграда. Те забелязват форми, материали, функции и връзки в пространството, развивайки умения за критично наблюдение.

02 • Представи си

С помощта на въображение и креативност учениците измислят нови идеи или подобрения за наблюдаваното пространство — като обмислят как биха могли да го преработят, да добавят нови елементи или да го направят по-функционално и красиво.

03 • Създай

Учениците преминават от идеи към създаване. С помощта на хартия, картон и рециклирани материали те изработват модели — като тестват как техните концепции работят в реалността чрез практическо учене чрез действие.

04 • Рефлектирай

Учениците обмислят какво са научили и споделят своята работа. Чрез дискусия, презентация или изложба те получават обратна връзка — развивайки критично мислене за бъдещи проекти.

Този цикличен процес гарантира, че всеки урок надгражда предишния — превръщайки всяко архитектурно предизвикателство в значимо учебно преживяване, което расте заедно с ученика.

1.5 Картиране на компетенциите

(Преди урока, По време на урока, След урока)

В тази глава представяме табличен преглед, който помага на учителите ясно да видят как ключовите компетенции се развиват на различните етапи на урока. Таблицата проследява как учениците придобиват определени умения и знания преди да започнат дейност, докато работят по задача и след като задачата е завършена.

Таблица 1: Картиране на компетенциите

Етап на урока	Ключови компетенции	Как се развиват
Преди урока	Любопитство, основно разбиране на темата	Учениците получават въвеждащи задачи за наблюдение и изследване, за да развият първоначално любопитство и да се подготвят за основната част на урока.
По време на урока	Творческо мислене, екипна работа, практически умения	В този етап учениците активно прилагат мислене чрез дизайн, работят в групи върху модели и развиват творчески решения чрез създаване и тестване.
След урока	Рефлексия, критическо мислене, комуникация	След като завършат дейността, учениците размишляват върху наученото, споделят своята работа и упражняват комуникативни умения чрез презентации и дискусии.



1.6 Съответствие с рамките GreenComp и DigComp

1.6 — РАМКИ НА ЕС

Комплектът за образователни ресурси подкрепя ключовите европейски рамки за устойчиви и дигитални компетентности — като гарантира, че всеки урок допринася за по-широките образователни цели.

GreenComp — Устойчиви компетентности

ABL естествено се свързва с GreenComp, тъй като учениците изследват устойчиви материали, енергийно ефективни проекти и екологично отговорни решения. Всяка стъпка на учене — от наблюдение до рефлексия — включва елементи на устойчивост, кръгова икономика и зелени практики в архитектурата.

DigComp — Дигитални компетентности

DigComp е интегриран чрез платформата ArchiKid Play Hub. Учениците развиват дигитални умения, докато изследват виртуални пространства, използват онлайн ресурси за картографиране и представят работата си дигитално — насърчавайки дигитална грамотност и увереност в дигиталната среда.

Нов европейски Баухаус — Красота • Устойчивост • Приобщаване

Чрез малки, творчески задачи учениците обмислят как да направят своите пространства не само функционални, но и красиви и приобщаващи. Това съответства на това, което Новият европейски Баухаус цели да постигне: съчетаване на естетика, устойчивост и обществен дух в нашите пространства.

Компетентности за устойчивост



Устойчиво развитие
Кръгова икономика
Отговорно отношение към околната среда

Дигитални компетентности

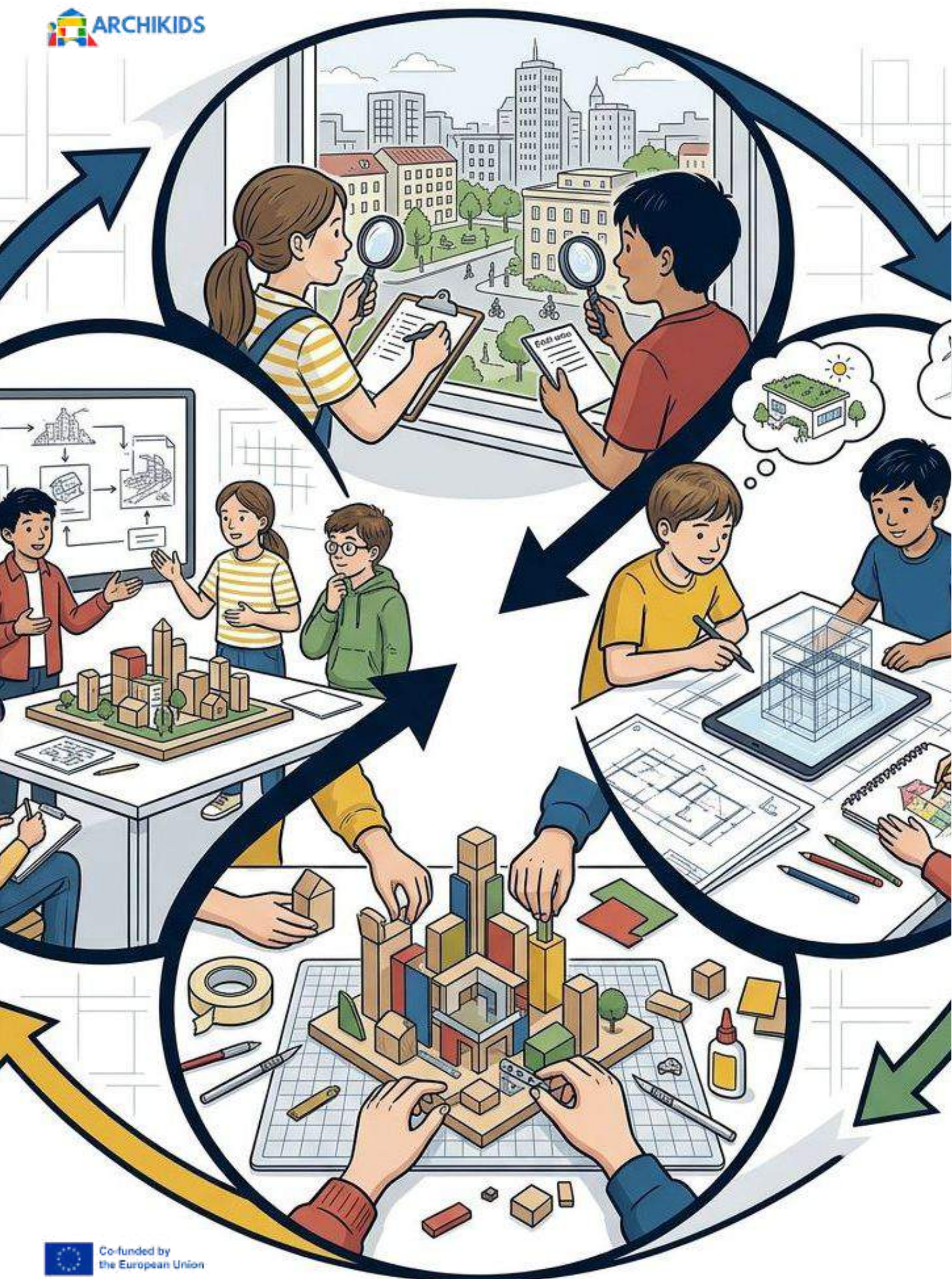


Дигитална грамотност
Работа във виртуална среда
Онлайн комуникация и представяне

Нов европейски Баухаус



Красота
Устойчивост
Приобщаване
Естетическа среда
Общност и съпричастност





2. Общи принципи и връзка с модула

1. Общи принципи за попълване

- Един шаблон се попълва за един урок или една работилница.
- Урокът трябва да бъде реалистично осъществим в рамките на 30 до 90 минути.
- Пишете на ясен и разбираем език, предназначен за учители; академичен стил и теоретични съображения не са необходими.
- Спазвайте максималния брой знаци, посочен във всяко поле — ограниченията служат за да запазят съдържанието четливо и удобно за използване.
- Не описвайте целия модул. Фокусът е изключително върху един конкретен, приложим пример за урок.

2. Връзка с модула

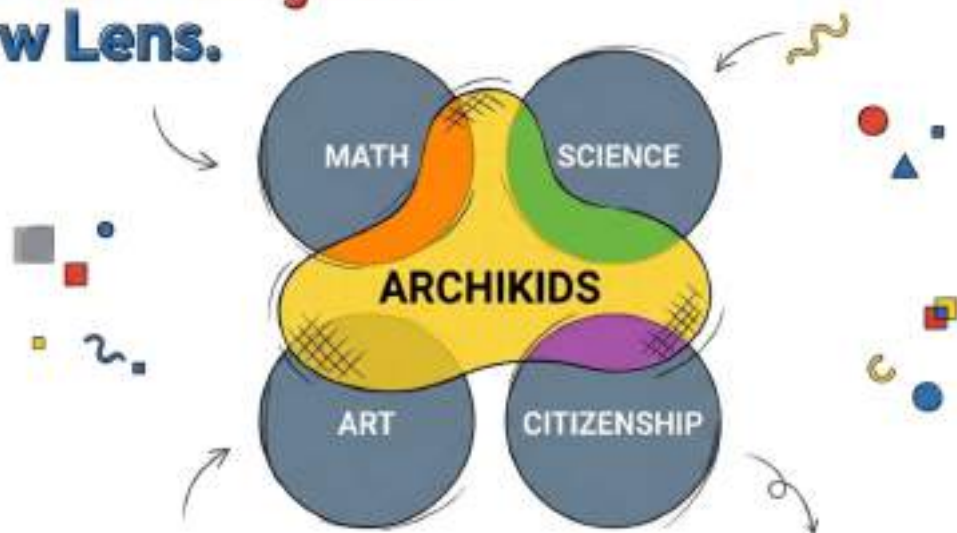
Всеки пример за урок трябва да се основава на един от **петте проектни модула**, който служи като тематична и методическа рамка. Модулът е посочен като ориентир, но съдържанието му не се копира и не се повтаря.

Вашата задача е да покажете как модулът се *"превежда"* в реална учебна ситуация — какво прави учителят, какво правят учениците и как изглежда учебният процес на практика.

- ❗ Крайните потребители са учители с различен професионален опит. Поддържайте езика достъпен и практичен по всяко време.

2.1. Цикълът на учене ABL

**Not a New Subject.
A New Lens.**



Шаблонът следва ясен **цикъл на обучение, базирано на архитектура**. Във всяка фаза е важно ясно да се разграничават дейностите на учениците от ролята на учителя — насочване, фасилитиране, задаване на въпроси и подкрепа. Този раздел трябва да показва ритъма на урока и логиката на учене, а не просто списък с дейности.



Наблюдавай

Учениците наблюдават и изследват своята среда, сградите и пространствата с любопитство и целенасоченост.



Представяй си

Учениците развиват идеи, задават въпроси и си представят възможности въз основа на това, което са наблюдавали.



Създавай

Учениците създават, моделират или проектират в практическа форма — превръщайки идеите в осезаеми резултати.



Размишлявай

Учениците критично обмислят своя процес и резултати, като затвърждават ученето чрез обсъждане.

2.2. Компетентности, приобщаване и оценяване

4.1 Рамка за компетентности

В секцията „Рамка за компетентности“ акцентът е върху **прилагането, а не върху теоретичното обяснение** на европейските рамки. Посочете един до два ясни примера за това как урокът развива компетентности в следните области:

DigComp

Цифрови компетентности, развивани чрез учебните дейности.

GreenComp

Компетентности за устойчивост, интегрирани в учебния опит.

Нов европейски Баухаус

Ценности на устойчивост, естетика и приобщаване, вплетени в задачата.

4.2 Приобщаване и диференциация

Тази секция е задължителна и особено важна. Не търсим обширни описания, а конкретни и реалистични адаптации.

Помислете как една и съща задача може да бъде:

- опростена за ученици, които имат нужда от допълнителна подкрепа,
- разширена за ученици, които искат по-голямо предизвикателство,
- адаптирана за ученици със специални образователни потребности.

Дори кратка и ясна бележка тук има голяма стойност.

4.3 Оценяване и рефлексия

Акцентът е върху формиращото оценяване, а не върху числовото оценяване. В тази секция посочете:

- как учителят наблюдава работата на учениците по време на урока,
- 2–3 рефлексивни въпроса, които помагат на учениците да обмислят своя процес и работа.

Целта е да се насърчи учениците да мислят и да се улесни учителят в проследяването на ученето.

3. Къде може да се впише ArchiKids в учебната програма?

Обучението, основано на архитектура, може смислено да бъде интегрирано в съществуващите учебни програми в широк спектър от предметни области. Вместо да въвежда ново съдържание, ArchiKids предлага входни точки, които помагат на учителите да постигат установените учебни цели чрез пространствено мислене, реални контексти и експериментално учене. Примерите по-долу показват как архитектурните и пространствените перспективи могат да обогатят различни предметни области, като същевременно останат съгласувани с националните учебни програми.

Предмет	Аргументация за интегриране
Математика	Подпомага разбирането на геометрия, мащаб, пропорции, измерване и пространствено мислене чрез реални архитектурни примери.
Науки	Изследва материали, светлина, звук, екологични системи, устойчивост и връзката между сградите и природата.
История & География	Разглежда развитието на селищата, културното наследство, ландшафта, климата и връзката между мястото и идентичността.
Изкуство & визуална култура	Изследва форма, композиция, цвят, текстура и визуална интерпретация на пространството и застроената среда.
Език (майчин език)	Укрепва пространственото описание, критичната рефлексия, разказването на истории и уменията за представяне, свързани с мястото и дизайна.
Чужд език	Разширява пространствения речник и позволява межкултурно сравнение на градове, сгради и обществени пространства.
Гражданско / обществени науки	Насърчава дискусии за общественото пространство, отговорността към общността, участието и градската идентичност.
ИКТ / дигитални умения	Подпомага дигитално картографиране, базово моделиране, документиране и представяне на пространствени идеи.
Физическо възпитание	Изследва движението, мащаба, ергономията и връзката тяло–пространство във вътрешни и външни среди.
Музика	Свързва ритъма, пропорцията, атмосферата и акустиката с пространственото възприятие и сетивното преживяване.

Математика → Мащаб, геометрия, измерване, пространствено мислене

Защо архитектура?

Архитектурата предоставя ясен и практичен контекст за прилагане на математически понятия в реални ситуации. Пространствените среди правят абстрактните математически идеи видими и осезаеми, превръщайки математиката в инструмент за организиране и тълкуване на пространството.

Основни математически понятия

- Измерване и пропорции в стаи и сгради
- Мащабни чертежи и планове на квартали
- Периметър, лице и основни геометрични зависимости
- Логическо мислене и решаване на проблеми
- Прилагане на числови знания в значими контексти

Математиката се превръща в инструмент за организиране и тълкуване на пространството, като подпомага логическото мислене, решаването на проблеми и прилагането на числови знания в значими контексти.



Наука → Светлина, материали, енергия, околна среда

Изградената среда предлага конкретни възможности за изследване на научни концепции, свързани със светлина, звук, материали, сили, използване на енергия и екологични системи. Обучението е основано на изследване и е свързано с ежедневните наблюдения, като засилва системното мислене и екологичната осведоменост.



Светлина и звук

Наблюдавайте как дневната светлина навлиза в помещението и как акустиката варира в различните пространства и материали.



Материали и сили

Открийте как различните материали реагират на времето, натоварването и конструктивните изисквания в реални сгради.



Енергия и устойчивост

Изследвайте как изолацията влияе върху температурата и как сградите взаимодействат с естествените екосистеми.



Околна среда и системи

Разберете взаимодействието между изкуствената и природната среда чрез пространствено изследване.



История и география → Наследство, място, ландшафт, климат

Селища през времето

Архитектурата позволява на учениците да изследват как селищата се развиват във времето и как сградите отразяват културни, социални и исторически промени. Чрез местни казуси учениците разглеждат културното наследство, архитектурните стилове и еволюцията на градовете и селата.

Място и идентичност

Географията свързва архитектурата с ландшафта, климата, релефа и пространствената организация. Учениците анализират как природните условия влияят върху формите на сградите и как градското планиране оформя човешката дейност. Това подпомага обучението, основано на мястото, и по-дълбокото разбиране за идентичност и контекст.



Културно наследство

Изследването на архитектурните стилове разкрива как общностите са изразявали идентичност, вяра и социални ценности през поколенията.

Ландшафт и климат

Природните условия — релеф, валежи, температура — пряко оформят формите и материалите на местните сгради.

Градско планиране

Пространствената организация на градовете и селата отразява исторически решения за общност, движение и споделен живот.

ИКТ / Дигитална компетентност → Моделиране, картографиране, документиране

Обучението, базирано на архитектура, създава автентичен контекст за целенасочено използване на дигитални инструменти. Дигиталните инструменти не се използват като изолирани технически упражнения, а като средства за наблюдение, анализ и комуникация. Това съответства на европейските рамки за дигитална компетентност, които поставят акцент върху отговорното, творческото и критичното използване на технологиите.



Наблюдавай и документирай

Фотография и видео за записване и анализ на пространствени среди.



Картографирай и анализирай

Дигитални картографски платформи за изследване и интерпретация на пространствени данни.



Моделирай и проектирай

Основни софтуери за моделиране и дигитални инструменти за чертане за творческо представяне на пространството.



Комуникирай и представяй

Дигитални презентации за споделяне на резултати и пространствени идеи с други.

Изкуство и визуална култура → Форма, композиция, атмосфера



Пространството като медиум

Архитектурното изследване обогатява обучението по изкуство, като третира пространството като медиум на възприятие и изразяване. Учениците изследват форма, мащаб, ритъм, цвят, текстура и светлина и анализират как пространствената композиция влияе върху настроението и преживяването.

Творчески задачи

- Рисуване и скициране на застроени среди
- Колаж и интерпретация на пространства чрез смесени медии
- Изработване на модели с подръчни материали
- Визуална интерпретация на атмосфера и настроение

Резултати от ученето

Това укрепва визуалната грамотност, въображението и естетическата чувствителност, като същевременно свързва художествената практика със застроената среда.

Граждански / обществени науки → Обществено пространство, приобщаване, отговорност

Архитектурата предоставя пряк вход към гражданското образование чрез изследването на споделени пространства. Пространственото проучване се превръща в конкретен начин за разбиране на гражданството в ежедневието.

Достъпност и безопасност

Учениците разсъждават върху това кой може да използва обществените пространства и как дизайнерските решения влияят върху безопасността и комфорта на всички.

Приобщаване и принадлежност

Изследването на детски площадки, улици и паркове поражда въпроси за това кой е добре дошъл и кой може да бъде изключен.

Участие

Обсъжданията за общински сгради въвеждат демократичните процеси и идеята за колективно вземане на решения.

Отговорност

Учениците развиват чувство за споделена собственост и отговорност към пространствата, които обитават заедно.

Език (майчин език) → Описание, аргументация, размисъл

Обучението, базирано на архитектура, подпомага езиковото развитие, като предоставя смислени контексти за комуникация. Езикът се превръща в инструмент за мислене, интерпретиране на опита и ясно представяне на идеи.

Описание на пространства

Учениците упражняват прецизно пространствено описание, като развиват речника си за форма, мащаб и атмосфера.

Обясняване и аргументиране

Решенията в дизайна изискват структурирано обяснение и аргументирана позиция — ключови езикови компетентности.

Размисъл и разказване

Пространственото изследване насърчава разказване на истории, дебати и писмен размисъл върху мястото и преживяването.



Чужд език → Речник, Межкултурно сравнение, Презентация

Архитектурата предлага автентичен материал за развитие на чуждоезиковите умения. Това подпомага комуникативната компетентност, като същевременно разширява културната осведоменост и глобалната перспектива.

1

Пространствен речник

Учениците обогатяват речника си за описание на сгради, пространства и градска среда на друг език.

2

Межкултурно сравнение

Сравняването на градове и сгради между различни култури развива осъзнатост за това как различните общества оформят своята среда.

3

Проектна презентация

Учениците представят малки пространствени проекти на чужд език, съчетавайки комуникационни умения с мислене в областта на дизайна.

Физическо възпитание → Движение, мащаб, връзка между тялото и пространството



Тялото в пространството

Връзката между човешкото тяло и пространството става видима чрез движението. Учениците изследват как мащабът, пропорциите, разстоянието и разположението влияят върху физическата активност в класните стаи, училищните дворове и обществените пространства.

Ключови теми

- Как мащабът и пропорциите влияят на движението и комфорта
- Ергономия и дизайн на мебели и оборудване
- Безопасност и приобщаващ дизайн в споделени пространства
- Пространствена осъзнатост чрез въплътено, активно учене

Музика → Ритъм, Акустика, Пространствена атмосфера

Архитектурата също се свързва със звука и ритъма. Учениците наблюдават как различните пространства влияят на акустиката, ехото и разпространението на звука. Това задълбочава сетивното възприятие и интердисциплинарното разбиране.



Акустика и ехо

Различните материали и форми на помещенията променят начина, по който звукът се движи, отразява и поглъща — пряка връзка между архитектурата и музиката.



Ритъм и повторение

Архитектурните модели — колони, прозорци, арки — отразяват музикалните понятия за ритъм, повторение и вариация.



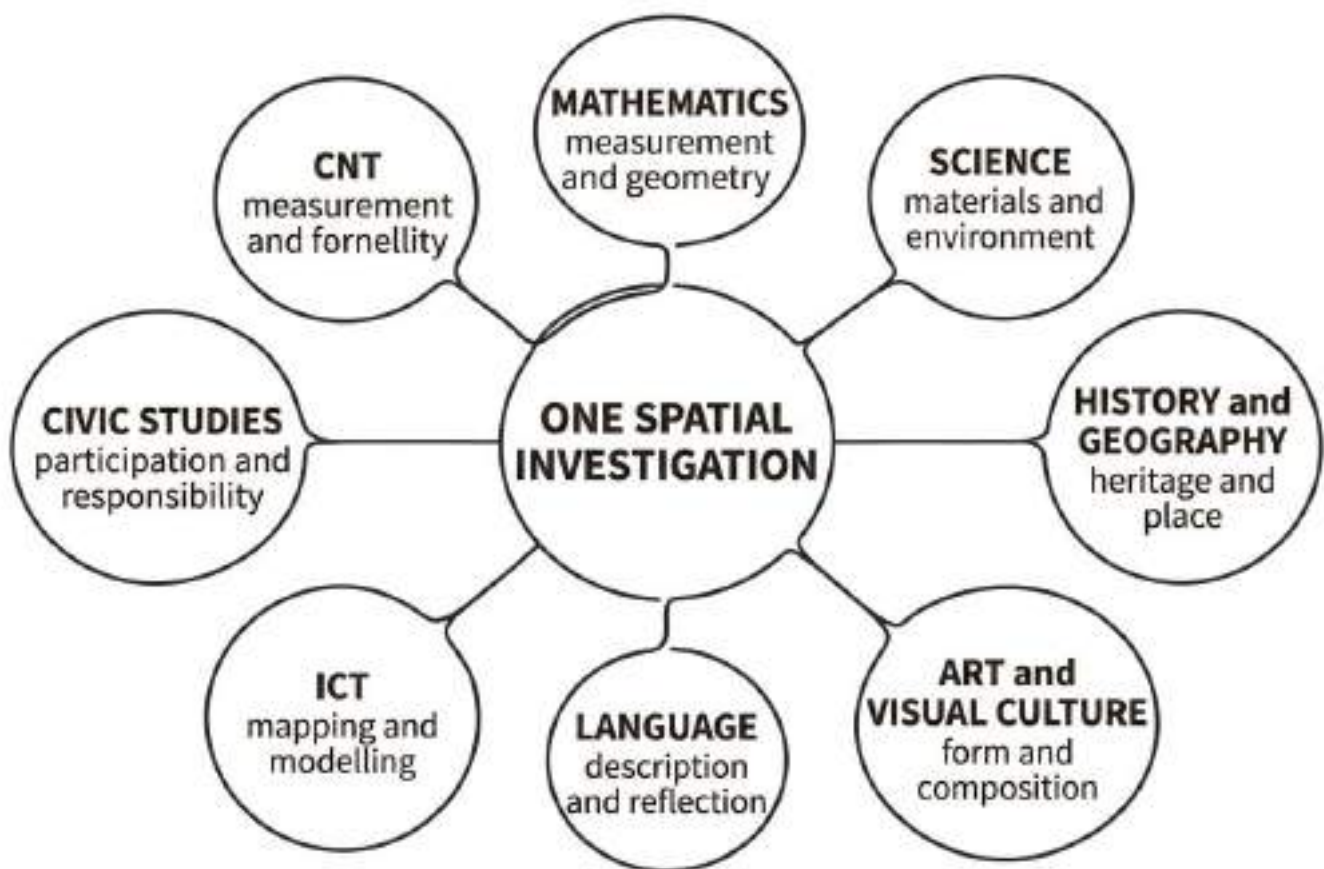
Пропорция и атмосфера

Пропорциите на едно пространство оформят неговата емоционална атмосфера, точно както темпото и динамиката оформят настроението на едно музикално произведение.



Междупредметен потенциал

Макар всеки предмет да предоставя специфична отправна точка, силата на обучението, основано на архитектурата, се крие в неговия интегративен капацитет. Едно пространствено изследване може да съчетае математическо разсъждение, научно наблюдение, исторически анализ, художествена интерпретация, дигитална документация, езиково изразяване и гражданско осмисляне в една последователна учебна дейност.



Този интегриран подход подпомага образованието, ориентирано към компетентности, като помага на учениците да възприемат ученето като взаимосвързано, значимо и основано на реални среди.

- ✓ Обучението, основано на архитектурата, не е допълнение — то е леща, през която всички предмети стават по-смислени, по-каузални и по-живи.

4. Уроци и дейности в класната стая

ОБЩИ НАСОКИ ЗА ДИЗАЙН

Тази глава обяснява как са структурирани 18-те дейности в класната стая и как учителите могат да използват шаблоните за уроци. Архитектурата, градовете, космосът, наблюдението, дизайнът и изградената среда се превръщат в **инструменти за учене** — не в предмети сами по себе си.

Целта НЕ Е

Да се преподава архитектура като професия. Децата не се учат да стават архитекти.

Целта Е

Да се използва архитектурата като леща за учене на STEM, креативност, устойчивост, сътрудничество и решаване на проблеми.
Децата учат чрез архитектура.



Въведение в системата на уроците

Архитектурата се превръща в **мост между училищните предмети и обучението от реалния живот**. Една единствена дейност в училищния двор свързва математиката, науката, изкуството, географията и технологиите — всичко наведнъж, всичко чрез едно и също преживяване.



Математика

Измерване, изчисляване на мащаб, геометрия в изградената среда.



Наука

Материали, конструкции, светлина, енергия и екологични системи.



Изкуство

Скициране, изработване на модели, визуална комуникация и дизайн мислене.



География

Квартали, градско планиране, място и идентичност на общността.



Технологии

Дигитални инструменти, документация, проучване и умения за представяне.



И петте предметни области се свързват чрез една и съща дейност — максимално учене чрез едно добре проектирано преживяване.

Как са организирани дейностите

Всяка дейност следва последователно учебно пътешествие — от общ поглед върху задачата до практическо създаване и структурирана рефлексия. Тази структура в стил тетрадка помага на учителите да се ориентират и ангажира учениците на всеки етап.



Пътят е създаден да бъде интуитивен. Учителите могат да влязат във всеки етап, да адаптират темпото и при нужда да се върнат към по-ранни фази. Структурата е насока, а не сценарий.



Вътре във всяка дейност

Всяка от 18-те дейности е изградена около централна карта на дейността, заобиколена от пет поддържащи компонента. Учителите могат веднага да разберат цялата структура с един поглед — без да е нужно дълго четене преди започване.



Основна информация

Възрастова група, продължителност, връзки с предмети и място в модула, ясно посочени отпред.



Подготовка

Материали за събиране, пространства за подреждане и всяко предварително четене от учителя преди дейността.



Стъпки на дейността

Ясни, номерирани инструкции, които водят децата през всеки етап на дейността.



Подкрепа за учителя

Подсказки, насоки за водене на процеса и предложени въпроси за задълбочаване на изследването.



Контролен списък

Бърза справка, за да се потвърди, че всички елементи на дейността са обхванати.

Поток на дейността

Всяка дейност следва **методологията на учене, базирано на архитектура (ABL)** — четирифазен цикъл, който отразява как работят всъщност архитектите и дизайнерите. Децата преминават естествено през всяка фаза, изграждайки умения и увереност по пътя.



Наблюдавай

Децата внимателно разглеждат заобикалящата ги среда, като забелязват детайли, модели и въпроси.



Представяй си

Идеите се раждат свободно. Децата задават „а какво ако?“ и изследват възможности без осъждане.



Създай

Скици, модели и прототипи вдъхват живот на идеите. Създаването е мислене, направено видимо.



Отрази

Децата споделят, обсъждат и оценяват работата си — свързвайки опита с ученето.

Какво ще намерят учителите

Във всяка дейност учителите ще намерят шест специализирани визуални карти — всяка създадена да бъде непосредствено използвана, ясно илюстрирана и лесна за навигация по време на натоварена класна сесия.

Цели на обучението

Ясни, свързани с учебната програма цели за всяка дейност.

Материали

Всичко необходимо, изброено просто и практично.

Ръководство стъпка по стъпка

Номерирани инструкции за всяка фаза на дейността.

Въпроси за размисъл

Подсказки за задълбочаване на мисленето и затвърждаване на ученето.

Подкрепа за оценяване

Контролни списъци за наблюдение и инструменти за събиране на доказателства.

Идеи за адаптиране

Предложения за различни възрасти, способности и контексти.

Ролята на учителя

Фасилитатор, а не инструктор

Ролята на учителя се променя от предаване на информация към създаване на условия за откриване. Като задават правилните въпроси в точния момент, учителите насочват децата към собствените им прозрения.

Най-добрият учител по архитектура е самата сграда — задачата на учителя е да помогне на децата да я видят.

→ Питай, не обяснявай

Заменете обясненията с отворени въпроси, които приканват децата да наблюдават повнимателно и да мислят по-задълбочено.

→ Наблюдавай и слушай

Движете се из стаята, забелязвайте какво откриват децата и използвайте тези наблюдения, за да насочвате груповата дискусия.

→ Цени процеса

Оценявайте мисленето, опитите и преработването — не само крайния резултат.



Ролята на учениците

Учениците са **активни изследователи и създатели на смисъл** — не пасивни получатели на информация. Всяка дейност е проектирана така, че да поставя децата в центъра на собственото им учебно преживяване.



Наблюдаване на пространства

Децата развиват навика да гледат внимателно — забелязват мащаба, материалите, светлината и начина, по който пространствата карат хората да се чувстват.



Изработване на модели

Работата с физически модели развива пространствено мислене, фина моторика и способността да се превръщат идеите в три измерения.



Изпробване на идеи

Децата научават, че провалът е част от проектирането — тестването, коригирането и усъвършенстването са основни умения във всяка дейност.



Представяне на решения

Споделянето на работата с връстници изгражда комуникационни умения и затвърждава ученето чрез обяснение и дискусия.



Учениците активно изследват и създават смисъл — всяко дете е дизайнер, изследовател и комуникатор.

Примерен шаблон за дейност

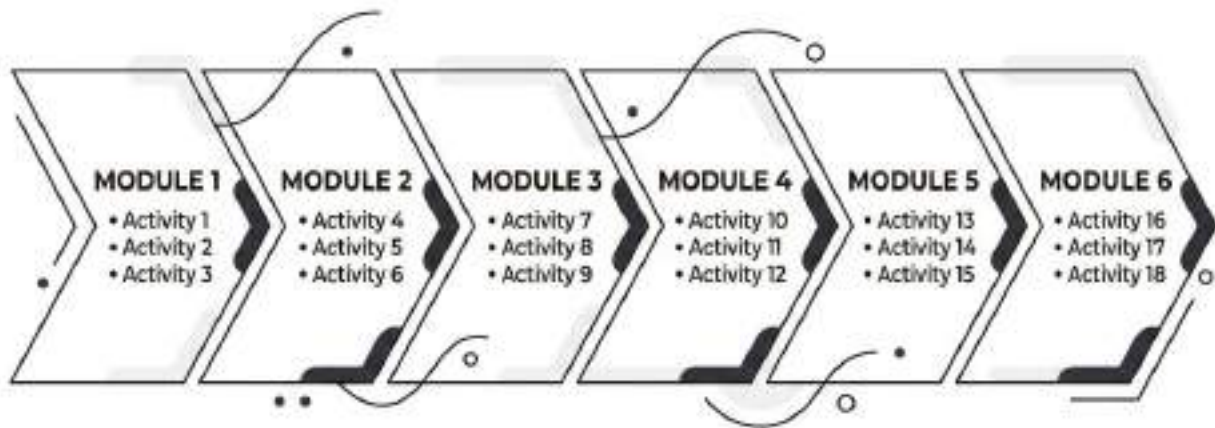
Този визуален макет служи като **референтен шаблон за всичките 18 дейности**. Всяка дейност в набора следва точно тази структура — така че щом учителите се запознаят с една, те са запознати с всички.

Заглавие на дейността	Карта на моето квартално обкръжение — Изследване на застроената среда около нас
Възрастова група	8–12 години
Продължителност	60–90 минути (може да се раздели в две сесии)
Цели	Да наблюдават и документират местни сгради; да идентифицират различни типове сгради и тяхното предназначение; да развиват умения за четене на карти и пространствена ориентация; да свързват архитектурата с общността и идентичността.
Материали	Големи листове хартия, моливи, цветни маркери, линейки, подложки, фотоапарати или таблети (по избор), лепящи бележки.
Стъпки	1. Наблюдавай — Разходете се из квартала около училището. Децата скицират или снимат три сгради, които им правят впечатление. 2. Представи си — В клас децата обсъждат: за какво е тази сграда? Кой я използва? Как ви кара да се чувствате? 3. Създай — Децата рисуват карта на квартала, като поставят избраните сгради и добавят надписи и анотации. 4. Рефлексия — Групите представят картите си. Какво различно са забелязали децата? Какво ги изненада?
Рефлексивни въпроси	Какво прави една сграда важна за общността? Ако можехте да промените едно нещо във вашия квартал, какво би било то и защо?
Бележки за учителя	Насърчавайте децата да гледат отвъд очевидното. Подтиквайте ги да забелязват материали, прозорци, входи и как сградите са свързани една с друга. Приемайте всички отговори — няма грешни наблюдения.

📄 Тази страница е визуалната референция за всичките 18 дейности. Отбележете я — ще се връщате към нея често.

От модули към дейности

18-те дейности са организирани в **шест модула**, като всеки надгражда предишния. Учителите могат да следват цялата последователност или да избират отделни дейности, за да допълнят своето съществуващо планиране на учебната програма.



Модулната структура означава, че учителите могат да се включат в програмата във всеки момент. Всеки модул е самостоятелен, но същевременно се свързва с по-широкото учебно пътешествие през всичките шест модула.

Модул 1

Дейности 1–3
Изследване на нашите градове

Модул 2

Дейности 4–6
Проектиране за бъдещето

Модул 3

Дейности 7–9
STEAM интеграция

Модул 4

Дейности 10–12
Дигитални технологии

Модул 5

Дейности 13–15
Професионална осведоменост

Модул 6

Дейности 16–18
Учение в реалния свят

 Учителите разбират логиката: шест модула, по три дейности във всеки, една последователна учебна пътека от първоначалното наблюдение до приложението в реалния свят.



Тема 1 - Изследване на нашите градове

От VGSC

Защо да изследваме градовете?

Архитектурата не е само предмет за архитекти. Когато децата изследват пространствата около себе си, те се ангажират с наука, география, математика, гражданско образование и изкуство — всичко наведнъж. Изградената среда е богат инструмент за междупредметно обучение, който е скрит пред очите ни.



Чрез използването на града като класна стая, учителите отключват автентични, смислени учебни преживявания, които свързват абстрактните понятия с реалния свят, в който децата живеят всеки ден.

MODULE 3.1

EXPLORING OUR CITIES

Understanding how places work
through observation, mapping
and problem-solving.



PARTNER:

VGSG



TOPIC:

Exploring
Our Cities



AGE GROUP:

10–12



DURATION:

3 activities
× 45 min



SUBJECTS:

Art • Geography
Civic Education



FOCUS:

Observation • Mapping •
User Experience •
Improvement
of Place



MAIN THEME: How do spaces influence the way people
move, meet, learn and feel?

1

MAPPING OUR SCHOOL SPACES TOGETHER



Students investigate a real school space and
create a simple spatial map showing movement,
use and comfort.



OBSERVE

MAP

DISCUSS

IMPROVE

2

REDESIGN OUR SCHOOL ENTRANCE SPACE



Students analyse how the entrance works for
different users and suggest small improvements.



OBSERVE

DOCUMENT

ANALYSE
USERS

IMPROVE

3

FIXING A PROBLEM SPOT IN OUR NEIGHBOURHOOD



Students identify a local urban problem and
propose practical design solutions.



IDENTIFY

ANALYSE

DESIGN

PRESENT



LEARNING OBJECTIVES

- ✓ Observe and analyse real spaces
- ✓ Understand movement and access
- ✓ Recognise user needs
- ✓ Develop spatial thinking
- ✓ Propose realistic improvements
- ✓ Communicate ideas visually and verbally



KEY CONCEPTS



Space &
Function



Movement &
Access



User
Experience



Scale



Spatial
Thinking



Public
Space



Improvement
Ideas



INCLUSION & SAFETY

- ✓ Multiple roles for participation
- ✓ Individual, pair and group work
- ✓ Drawing, speaking and model-making options
- ✓ Safe observation procedures
- ✓ Flexible implementation indoors or outdoors



WHAT STUDENTS LEARN THROUGH ARCHITECTURE



OBSERVE
Look closely
at real places



UNDERSTAND
Discover how
spaces work



ANALYSE
Identify needs
and opportunities



CREATE
Develop ideas
and solutions

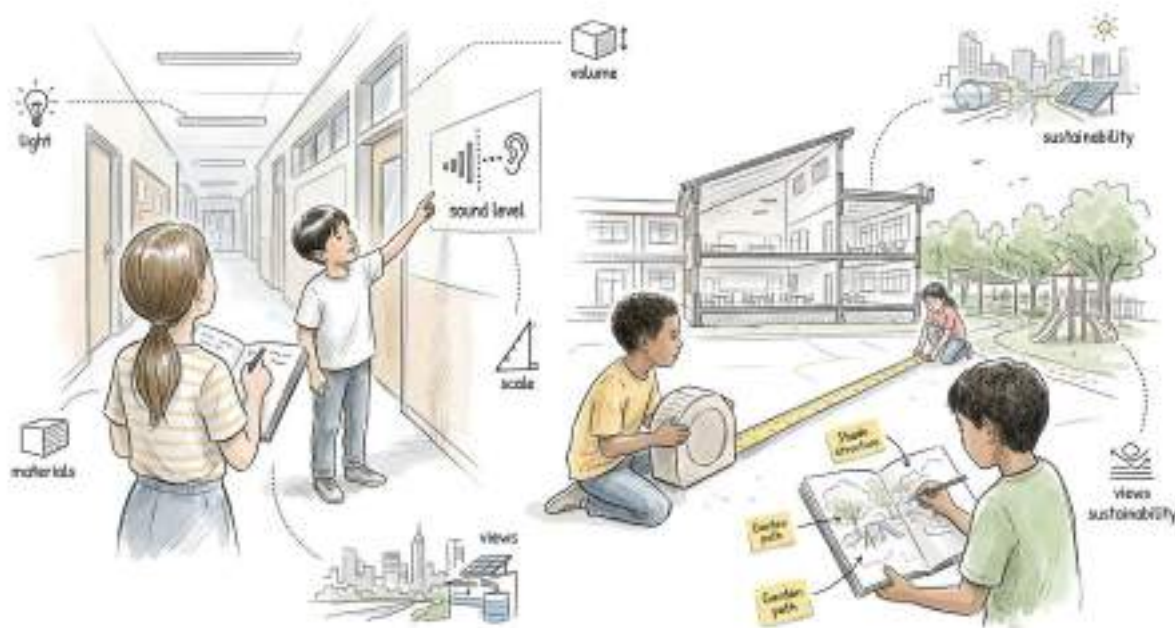


REFLECT
Share, compare and
learn together



Дейност 1

Картографираме нашите училища заедно



Учениците се превръщат в изследователи на своето училище — коридорите, класните стаи, дворовете и общите пространства, които използват всеки ден, но рядко спират, за да ги разгледат истински. Въоръжени със скицници, моливи и любопитство, те наблюдават, записват и започват да картографират света около себе си.

Възраст

8–12 години

Продължителност

2–3 сесии

Предмети

География, Изкуство, Математика, Гражданско образование

Пространство и функция

- Движение и достъп
- Мащаб
- Наблюдение
- Потребителско изживяване
- Подобряване на мястото

Учебни цели

Учениците наблюдават и описват как се използват пространствата в училището им. Разбират как разположението подпомага движението и дейностите. Обясняват прости идеи за подобряване на удобството, достъпа или използването на дадено пространство.

Умения

- Наблюдаване и забелязване на детайли
- Пространствено мислене
- Обясняване на идеи
- Сътрудничество
- Вземане на решения

Б. ПОДГОТОВКА И ФОКУС НА УЧЕНЕТО

Материали и ресурси

- Клипбордове или твърди подложки
- Хартия и моливи
- Прост училищен план на етажа (печатен или дигитален)
- Таблет/телефон за снимки (по избор)

Активиране на предходни знания

Учениците мислят за пространствата, които използват ежедневно в училище. Учителят пита: „Кои места ви харесват най-много?“ и „Къде се чувствате притиснати или неудобно?“ Това свързва темата с тяхното ежедневно движение и преживявания.

Стратегии за групиране и взаимодействие

Учениците работят в малки групи от 3–4 души. Всяка група има роли: наблюдател, записващ и презентатор. Групите обикалят заедно, споделят идеи и вземат решения съвместно, за да насърчат участието на всички.



С. ОПИСАНИЕ НА ДЕЙНОСТТА

Как работи Дейност 1

Учениците изследват реално училищно пространство (коридор, вход или двор), за да разберат как функционира и как хората го използват. В малки групи те наблюдават движението, определят функциите и отбелязват какво подпомага или ограничава комфорта и достъпа.



Те скицират проста карта и отбелязват важни елементи като врати, места за сядане, пътеки и натоварени зони. Ако е възможно, правят снимки за справка. Учениците обсъждат как дизайнът подпомага дейностите и предлагат едно малко подобрение, като по-ясни пътеки или по-добро използване на празното пространство. Фокусът е върху това да се забелязва, разбира и обяснява пространственото решение, а не върху перфектното рисуване. Различните наблюдения и идеи са добре дошли и се сравняват.

Стъпка 1 — Наблюдавай пространството

Учителят обяснява, че учениците ще изследват реално училищно пространство като „пространствени изследователи“. Задачата, ролите и фокусът върху наблюдение на функцията и движението се представят. Раздават се материалите. (10 минути)

Стъпка 2 — Картографирай движението и функциите

Групите посещават избраното пространство. Те наблюдават как хората се движат и го използват, скицират прост план и отбелязват важните зони. Обсъждат какво работи добре и какво би могло да подобри комфорта или достъпа. (25 минути)

Стъпка 3 — Обсъди подобренията

Групите накратко представят своята карта и една идея за подобрение. Учителят пита: „Как се използва това пространство?“ и „Каква промяна би го направила по-добро?“ Класът сравнява различните гледни точки. (10 минути)

D. ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ

Съображения за безопасност	Учениците се движат спокойно в общите пространства, остават със своята група и не блокират проходите. Учителят наблюдава движението и избира безопасни места за наблюдение.
Гъвкавост	Може да се проведе на закрито или на открито. Ако движението е ограничено, учениците наблюдават една класна стая. Дейността може да бъде съкратена, като се съсредоточи върху по-малко наблюдения.
Приобщаване и адаптация	Ролите позволяват участие на различни нива (рисуване, наблюдаване, говорене). Предоставете отпечатани планове на помещенията за ученици, на които им е трудно да скицират. Групите подпомагат ученето чрез връстници и споделянето на идеи.
Проверка на разбирането	Учениците показват разбирането си чрез своите карти, отбелязани наблюдения и устни обяснения за това как функционира пространството и защо са предложили промяна. Учителят следи за използването на пространствени термини.
Оценяване и обратна връзка	Учителят наблюдава груповите дискусии, задава въпроси и дава незабавна обратна връзка за наблюденията и разсъжденията. Фокусът е върху това колко добре учениците забелязват, обясняват и свързват пространството с неговото използване.
Самооценка на учениците	В края учениците отговарят: „Какво забелязах днес?“ и „Каква идея предложих?“ Кратко устно споделяне или бърза писмена бележка при изхода



Дейност 2

Пренаредете пространството на входа на нашето училище

Входът на училището е едно от най-използваните — и най-подценяваните — пространства във всяка сграда. Всяка сутрин стотици хора минават през него: деца, учители, родители, посетители. В тази дейност учениците наблюдават този оживен преход и започват да си задават въпроса: работи ли той добре за всички, които го използват?

Възраст

8–12 години

Продължителност

2–3 сесии

Предмети

Гражданско образование, изкуство, география, математика

Умения

Анализ, емпатия, мислене като дизайнер

Дейност 2 — Накратко

Последователен преглед за учителите, отразяващ структурата на Дейност 1, за да подпомогне лесната навигация и планиране в рамките на модула.



Учебни цели

- Наблюдават как различните потребители преживяват пространството на входа
- Анализират моделите на движение и идентифицират точките на затруднение
- Предлагат подобрения, основани на доказателства, за всички потребители
- Представят идеите си ясно чрез рисунки и анотации

Развивани умения

- Емпатия и мислене, ориентирано към потребителя
- Аналитично наблюдение и записване
- Креативно решаване на проблеми
- Презентационни и комуникационни умения

Ключови понятия

- Потребителско изживяване и достъпност
- Поток и задръстване в пространството
- Принципи на приобщаващия дизайн

📌 Последователността между шаблоните на дейностите е умишлена — тя помага на учителите да се ориентират бързо в модула и намалява когнитивното натоварване при планиране.

В. ПОДГОТОВКА И ФОКУС НА УЧЕНЕТО

Материали и ресурси	Клипбордове, хартия, моливи, цветни маркери, измервателна лента, таблети/телефони за снимки, прост план на подовото пространство на входната зона.
Активиране на предходни знания	• Учениците си припомнят ежедневиия опит при влизане в училище. • Водещи въпроси: • Къде хората спират, чакат или се движат бързо? • Какво прави един вход лесен или труден за използване?
Стратегии за групиране и взаимодействие	Учениците първо наблюдават индивидуално, след което работят по двойки, за да документират пространствата. Малки групи обединяват наблюденията си и разпределят роли: наблюдател, фотограф, записващ бележки, презентатор. Сътрудничеството подкрепя множество гледни точки.



С. ОПИСАНИЕ НА ДЕЙНОСТТА

Как работи дейност 2

Учениците изследват реалната входна зона на училището си, за да разберат как пространството подпомага движението, изчакването, срещите и безопасността. Те наблюдават как хората използват това място и идентифицират елементи като врати, пътеки, места за сядане и знаци. Индивидуално отбелязват какво работи добре и какво може да бъде подобро. По двойки фотографират и скицират части от входа и ги отбелязват върху опростена карта. В малки групи обсъждат как различните потребители възприемат пространството (ученици, учители, посетители) и предлагат една малка промяна, която може да подобри комфорта или потока на движение. Групите представят идеите си чрез рисунки и обяснения. Насърчават се различни интерпретации и решения, показвайки, че пространствата могат да се разбират по много начини въз основа на наблюдение и личен опит.



Стъпка 1 — Въведение и подготовка

Учителят представя задачата и обяснява фокуса върху наблюдението на училищния вход. Споделят се правила за безопасност и цели на наблюдението. Учениците подготвят материалите си и преглеждат картата.

Стъпка 2 — Представи си / Създай

Учениците отиват до входната зона. Индивидуално наблюдават движението, звуците и използването на пространството. По двойки скицират, измерват и правят снимки. В групи обсъждат наблюденията си и предлагат едно подобрение според нуждите на потребителите.

Стъпка 3 — Рефлексия: Представяне и групова дискусия

Групите представят една идея и обясняват защо тя е полезна за потребителите. Въпроси за обсъждане: Кой има полза от тази промяна? Как хората възприемат това пространство по различен начин? Учителят подпомага рефлексията.

Основно визуално послание: Различните потребители възприемат едно и също пространство по различен начин. Добрият дизайн взема предвид всички.

D. ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ

Съображения за безопасност	Учителят наблюдава движението близо до врати и стълби. Учениците остават в определените зони и не пречат на входовете. Ясни правила за поведение осигуряват безопасно наблюдение.
Гъвкавост	Дейността може да се проведе в друга част на училището или в близко обществено пространство. Ако достъпът навън е ограничен, наблюдението може да се извърши чрез снимки или прозорци. Стъпките могат да бъдат съкратени, ако времето е ограничено.
Приобщаване & адаптация	Учениците могат да изразяват идеи чрез рисуване, говорене или писане. Ролите позволяват участие на различни нива на комфорт. Зоните за наблюдение могат да бъдат адаптирани според нуждите на ученици с двигателни затруднения. Учителят предоставя подкрепящи насоки и визуални примери, ако е необходимо.
Проверка на разбирането	Учениците демонстрират разбирането си чрез скици, бележки и обяснения за това как пространството се използва и подобрява. Учителят следи за употреба на пространствени термини и осъзнатост за нуждите на различните потребители.
Оценяване & обратна връзка	Учителят наблюдава участието, сътрудничеството и аргументацията по време на дейността. Обратната връзка се фокусира върху качеството на наблюдението, яснотата на идеите и връзката между пространството и функцията. Коментарите насочват към подобрене.
Самооценка на учениците	Учениците споделят едно нещо, което са забелязали, и една идея, която са предложили. Кратка устна рефлексия: Какво научих за това място днес?

Дейност 3

Откриване на проблемно място в нашия квартал

Учениците излизат отвъд училищните порти и навлизат в по-широкия квартал. Те откриват реален местен проблем — опасно кръстовище, слабо осветен уличен ъгъл, площад без места за сядане, пространство, което се усеща неприятелно или опасно — и работят заедно, за да го разберат и да предложат решение. Тук ученето се превръща наистина в гражданска дейност.



Възраст

8–12 години

Продължителност

3–4 сесии

Предмети

Гражданско образование, география, изкуство, науки

Умения

Решаване на проблеми, комуникация, дизайн

Дейност 3 — Накратко

Най-амбициозната дейност в модула, Дейност 3 отвежда учениците в реалния свят и ги кара да действат като ангажирани, обмислени граждани.

Учебни цели

- Идентифицират и документируют реален проблем в местната среда
- Анализират причините и последиците от проблема за различните потребители
- Генерират и оценяват множество възможни решения
- Изграждат и представят предложение с помощта на модели, карти и чертежи

Развивани умения

- Критично наблюдение в реален контекст
- Аргументация и обосноваване, основани на доказателства
- Творческо и итеративно дизайнерско мислене
- Уверено публично представяне

Ключови понятия

- Обществено пространство и гражданска отговорност
- Решаване на проблеми, основано на доказателства
- Дизайнът като инструмент за социално подобрене



Тази дейност може да бъде споделена с местните власти, родителите или общностни групи — давайки на учениците истинска аудитория за тяхната работа и засилвайки нейната стойност в реалния свят.

Б. ПОДГОТОВКА И ФОКУС НА УЧЕНЕТО

Б. ПОДГОТОВКА И ФОКУС НА УЧЕНЕТО	
Материали и ресурси	Отпечатани снимки на местна улица/проблемна зона, хартия, моливи, цветни маркери, картон, ножици, тиксо, таблети/телефони за проучване, проста карта на локацията.
Активиране на предишни знания	• Учениците си припомнят места в града, които изглеждат опасни, претъпкани или неудобни. • Водещи въпроси: • Къде възникват проблеми в нашия квартал? • Какво прави едно място трудно за използване?
Стратегии за групиране и взаимодействие	Учениците първо мислят индивидуално, после работят по двойки, за да анализират проблемна зона. Малки групи обсъждат идеи и разпределят роли: дизайнер, чертожник, строител, презентатор. Всеки глас е включен чрез споделени решения.

С. ОПИСАНИЕ НА ДЕЙНОСТТА

Как работи дейност 3

Учениците разглеждат реален местен градски проблем, използвайки снимки и проста карта на близка улица, площад или кръстовище (например опасност от трафик, липса на места за сядане или слабо осветление). Те наблюдават детайлите, определят какво прави мястото трудно за хората и обсъждат как пространството влияе върху безопасността, удобството и движението. Индивидуално учениците отбелязват проблемните места върху картата. По двойки избират един проблем и скицират възможни подобрения. В малки групи изработват бърз модел или визуален план с помощта на хартия и картон, за да покажат идеята си. Таблети могат да се използват, за да се разгледа мястото онлайн и да се проверят детайли. Всяка група предлага едно реалистично решение. Различните идеи и интерпретации са насърчавани, като показват, че реалните градски проблеми могат да бъдат решени по много начини в зависимост от нуждите и приоритетите на потребителите.



Стъпка 1 — Въведение и подготовка

Учителят представя снимки на близка проблемна зона и обяснява задачата: да се наблюдава, разбере и подобри мястото. Учениците обсъждат първите си впечатления и преглеждат картата.

Стъпка 2 — Представи си / Създай

Учениците анализират мястото индивидуално и отбелязват проблемите върху карта. По двойки скицират решения. В групи изработват прост модел или визуален план, показващ как идеята им подобрява безопасността или удобството.

Стъпка 3 — Рефлексия: Представяне и групова дискусия

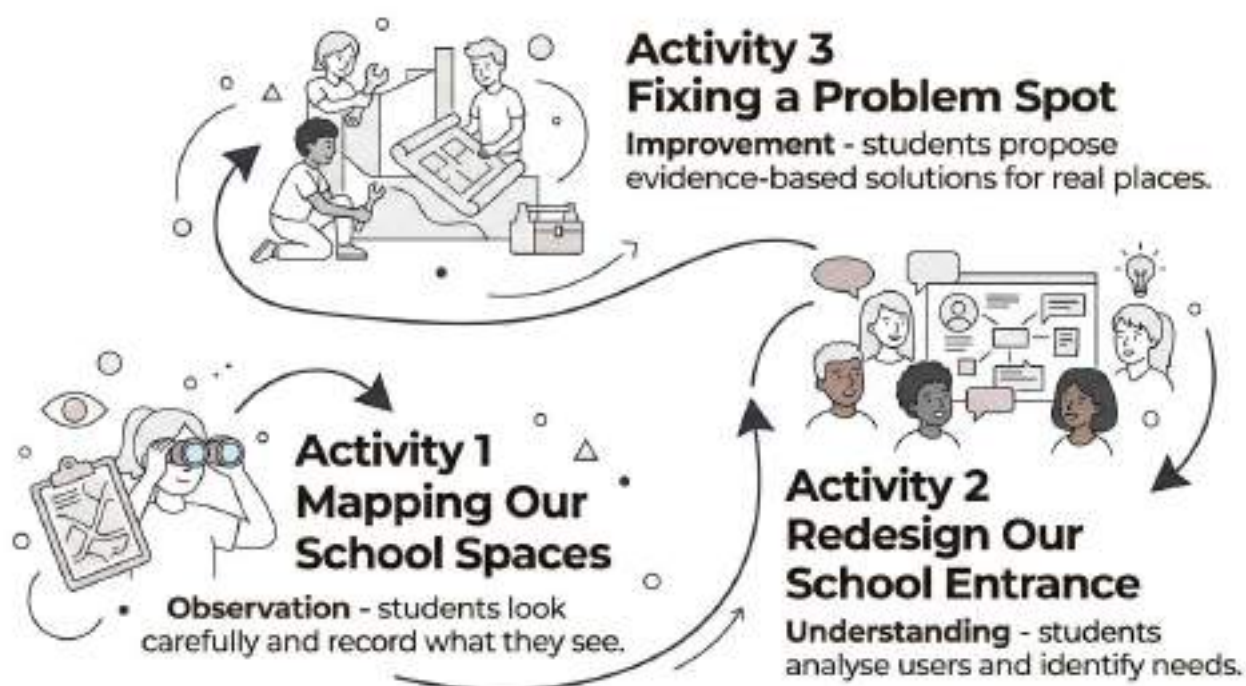
Групите представят идеите си и обясняват кой ще има полза. Въпроси за дискусия: Какъв проблем решихте? Как биха използвали хората пространството по различен начин? Учителят насочва рефлексията.

D. ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ

D. ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ	
Съображения за безопасност	Ако наблюдението е навън, учениците остават заедно и спазват ясни граници. Ако се работи на закрито, използват се само снимки и карти. Безопасната употреба на ножици и материали се наблюдава.
Гъвкавост	Дейността може да използва всяко местно място: улица, площад, парк или околностите на училището. Ако времето е кратко, се фокусирайте само върху рисуване на идеи вместо върху изграждане на модели.
Приобщаване & адаптация	Учениците могат да рисуват, строят, говорят или пишат, за да споделят идеи. Ролите позволяват различни силни страни. Визуалните опори и простите карти помагат за разбирането. Учителят дава допълнително насочване, когато е необходимо.
Проверка на разбирането	Учениците показват разбирането си чрез карти, скици и модели, които обясняват проблема и тяхното решение. Те описват как тяхната идея подобрява мястото и подкрепя нуждите на хората.
Оценяване & обратна връзка	Учителят наблюдава как учениците идентифицират проблеми, обсъждат идеи и свързват дизайнерските решения с реалните нужди. Обратната връзка се фокусира върху аргументацията, екипната работа и яснотата на обясненията.
Самооценка на ученика	Учениците отговарят накратко: Какъв проблем забелязах? Как моята идея помогна да се подобри мястото? Какво бих променил/а следващия път?

Рефлексия върху модула

В рамките на три дейности учениците преминаха през забележително учебно пътешествие — от познатите коридори на собственото им училище до улиците и площадите на по-широката им общност. Те развиха не само умения, но и нов начин да виждат света около себе си.



„Учениците научават, че местата могат да бъдат наблюдавани, разбрани и подобрявани чрез доказателства, обсъждане и творческо решаване на проблеми.“

Наблюдение

Учениците развиха навика да гледат внимателно — забелязвайки детайли, модели и хора, които преди са оставали незабелязани.

Разбиране

Учениците се научиха да анализират това, което наблюдават — като си задават защо пространствата работят или не работят и чиито нужди са или не са удовлетворени.

Подобряване

Учениците откриха, че имат силата да си представят и предлагат по-добри места — и че техните идеи, основани на доказателства, заслужават да бъдат чути.

✓ Модул 3.1 е завършен. Учениците вече са готови да пренесат уменията си като градски изследователи в следващия етап от учебното пътешествие на ArchiKids.



КОНТРОЛЕ И СПИСКЪ ЗА УЧИТЕЛЯ

Преди да изпратите Учебната дейност, моля, проверете дали:

Базирано на архитектурата / мястото учене

- Ученето е основано на реално пространство или място (училище, квартал, среда).
- Пространственото разбиране се развива чрез пряко наблюдение и преживяване.
- Дейността допуска множество валидни резултати и интерпретации.

Дизайн на обучението

- Ръководена дейност стъпка по стъпка
- Изследване, основано на въпроси
- Проектно-базирано обучение
- Опитно / практическо учене

Ангажираност и взаимодействие на учениците

- Индивидуална работа
- Работа по двойки
- Групово сътрудничество
- Участие според роли

Инструменти и медии

- Аналогови материали (модели, рисуване, физическо изследване)
- Дигитални инструменти за наблюдение, документиране или анализ
- Дигитални инструменти за създаване или симулация

Рефлексия и оценяване

- Водена групова дискусия
- Презентация или споделяне от учениците
- Саморефлексия (устна или писмена)
- Наблюдение от учителя и формираща обратна връзка
- **Приобщаване и гъвкавост**
- Адаптация за различни обучителни нужди
- Гъвкаво време или контекст
- Множество начини за учениците да изразят своето разбиране



Тема 1 - Изследване на нашите градове

От VGSC

Защо да изследваме градовете?

Архитектурата не е само предмет за архитекти. Когато децата изследват пространствата около себе си, те се ангажират с наука, география, математика, гражданско образование и изкуство — всичко наведнъж. Изградената среда е богат инструмент за междупредметно обучение, който е скрит пред очите ни.



Чрез използването на града като класна стая, учителите отключват автентични, смислени учебни преживявания, които свързват абстрактните понятия с реалния свят, в който децата живеят всеки ден.

MODULE 3.1

EXPLORING OUR CITIES

Understanding how places work
through observation, mapping
and problem-solving.



PARTNER:

VGS



TOPIC:

Exploring
Our Cities



AGE GROUP:

10–12



DURATION:

3 activities
× 45 min



SUBJECTS:

Art • Geography
Civic Education



FOCUS:

Observation • Mapping •
User Experience •
Improvement
of Place

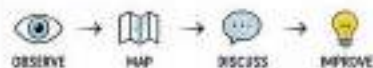


MAIN THEME: How do spaces influence the way people
move, meet, learn and feel?

1 MAPPING OUR SCHOOL SPACES TOGETHER



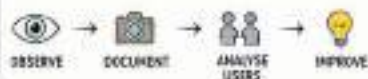
Students investigate a real school space and
create a simple spatial map showing movement,
use and comfort.



2 REDESIGN OUR SCHOOL ENTRANCE SPACE



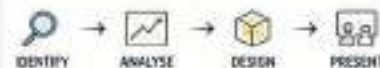
Students analyse how the entrance works for
different users and suggest small improvements.



3 FIXING A PROBLEM SPOT IN OUR NEIGHBOURHOOD



Students identify a local urban problem and
propose practical design solutions.



LEARNING OBJECTIVES

- ✓ Observe and analyse real spaces
- ✓ Understand movement and access
- ✓ Recognise user needs
- ✓ Develop spatial thinking
- ✓ Propose realistic improvements
- ✓ Communicate ideas visually and verbally



KEY CONCEPTS



INCLUSION & SAFETY

- ✓ Multiple roles for participation
- ✓ Individual, pair and group work
- ✓ Drawing, speaking and model-making options
- ✓ Safe observation procedures
- ✓ Flexible implementation indoors or outdoors



WHAT STUDENTS LEARN THROUGH ARCHITECTURE



OBSERVE
Look closely
at real places



UNDERSTAND
Discover how
spaces work



ANALYSE
Identify needs
and opportunities



CREATE
Develop ideas
and solutions

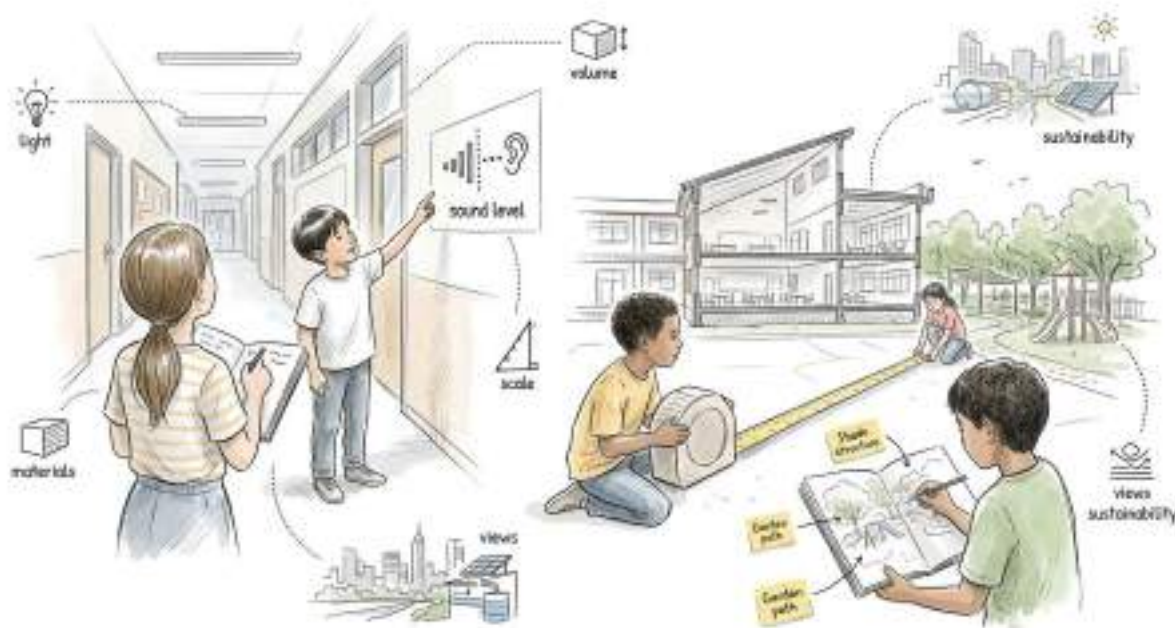


REFLECT
Share, compare and
learn together



Дейност 1

Картографираме нашите училища заедно



Учениците се превръщат в изследователи на своето училище — коридорите, класните стаи, дворовете и общите пространства, които използват всеки ден, но рядко спират, за да ги разгледат истински. Въоръжени със скицници, моливи и любопитство, те наблюдават, записват и започват да картографират света около себе си.

Възраст

8–12 години

Продължителност

2–3 сесии

Предмети

География, Изкуство, Математика, Гражданско образование

Пространство и функция

- Движение и достъп
- Мащаб
- Наблюдение
- Потребителско изживяване
- Подобряване на мястото

Учебни цели

Учениците наблюдават и описват как се използват пространствата в училището им. Разбират как разположението подпомага движението и дейностите. Обясняват прости идеи за подобряване на удобството, достъпа или използването на дадено пространство.

Умения

- Наблюдаване и забелязване на детайли
- Пространствено мислене
- Обясняване на идеи
- Сътрудничество
- Вземане на решения

Б. ПОДГОТОВКА И ФОКУС НА УЧЕНЕТО

Материали и ресурси

- Клипбордове или твърди подложки
- Хартия и моливи
- Прост училищен план на етажа (печатен или дигитален)
- Таблет/телефон за снимки (по избор)

Активиране на предходни знания

Учениците мислят за пространствата, които използват ежедневно в училище. Учителят пита: „Кои места ви харесват най-много?“ и „Къде се чувствате притиснати или неудобно?“ Това свързва темата с тяхното ежедневно движение и преживявания.

Стратегии за групиране и взаимодействие

Учениците работят в малки групи от 3–4 души. Всяка група има роли: наблюдател, записващ и презентатор. Групите обикалят заедно, споделят идеи и вземат решения съвместно, за да насърчат участието на всички.



С. ОПИСАНИЕ НА ДЕЙНОСТТА

Как работи Дейност 1

Учениците изследват реално училищно пространство (коридор, вход или двор), за да разберат как функционира и как хората го използват. В малки групи те наблюдават движението, определят функциите и отбелязват какво подпомага или ограничава комфорта и достъпа.



Те скицират проста карта и отбелязват важни елементи като врати, места за сядане, пътеки и натоварени зони. Ако е възможно, правят снимки за справка. Учениците обсъждат как дизайнът подпомага дейностите и предлагат едно малко подобрение, като по-ясни пътеки или по-добро използване на празното пространство. Фокусът е върху това да се забелязва, разбира и обяснява пространственото решение, а не върху перфектното рисуване. Различните наблюдения и идеи са добре дошли и се сравняват.

Стъпка 1 — Наблюдавай пространството

Учителят обяснява, че учениците ще изследват реално училищно пространство като „пространствени изследователи“. Задачата, ролите и фокусът върху наблюдение на функцията и движението се представят. Раздават се материалите. (10 минути)

Стъпка 2 — Картографирай движението и функциите

Групите посещават избраното пространство. Те наблюдават как хората се движат и го използват, скицират прост план и отбелязват важните зони. Обсъждат какво работи добре и какво би могло да подобри комфорта или достъпа. (25 минути)

Стъпка 3 — Обсъди подобренията

Групите накратко представят своята карта и една идея за подобрение. Учителят пита: „Как се използва това пространство?“ и „Каква промяна би го направила по-добро?“ Класът сравнява различните гледни точки. (10 минути)

D. ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ

Съображения за безопасност	Учениците се движат спокойно в общите пространства, остават със своята група и не блокират проходите. Учителят наблюдава движението и избира безопасни места за наблюдение.
Гъвкавост	Може да се проведе на закрито или на открито. Ако движението е ограничено, учениците наблюдават една класна стая. Дейността може да бъде съкратена, като се съсредоточи върху по-малко наблюдения.
Приобщаване и адаптация	Ролите позволяват участие на различни нива (рисуване, наблюдаване, говорене). Предоставете отпечатани планове на помещенията за ученици, на които им е трудно да скицират. Групите подпомагат ученето чрез връстници и споделянето на идеи.
Проверка на разбирането	Учениците показват разбирането си чрез своите карти, отбелязани наблюдения и устни обяснения за това как функционира пространството и защо са предложили промяна. Учителят следи за използването на пространствени термини.
Оценяване и обратна връзка	Учителят наблюдава груповите дискусии, задава въпроси и дава незабавна обратна връзка за наблюденията и разсъжденията. Фокусът е върху това колко добре учениците забелязват, обясняват и свързват пространството с неговото използване.
Самооценка на учениците	В края учениците отговарят: „Какво забелязах днес?“ и „Каква идея предложих?“ Кратко устно споделяне или бърза писмена бележка при изхода



Дейност 2

Пренаредете пространството на входа на нашето училище

Входът на училището е едно от най-използваните — и най-подценяваните — пространства във всяка сграда. Всяка сутрин стотици хора минават през него: деца, учители, родители, посетители. В тази дейност учениците наблюдават този оживен преход и започват да си задават въпроса: работи ли той добре за всички, които го използват?

Възраст

8–12 години

Продължителност

2–3 сесии

Предмети

Гражданско образование, изкуство, география, математика

Умения

Анализ, емпатия, мислене като дизайнер

Дейност 2 — Накратко

Последователен преглед за учителите, отразяващ структурата на Дейност 1, за да подпомогне лесната навигация и планиране в рамките на модула.



Учебни цели

- Наблюдават как различните потребители преживяват пространството на входа
- Анализират моделите на движение и идентифицират точките на затруднение
- Предлагат подобрения, основани на доказателства, за всички потребители
- Представят идеите си ясно чрез рисунки и анотации

Развивани умения

- Емпатия и мислене, ориентирано към потребителя
- Аналитично наблюдение и записване
- Креативно решаване на проблеми
- Презентационни и комуникационни умения

Ключови понятия

- Потребителско изживяване и достъпност
- Поток и задръстване в пространството
- Принципи на приобщаващия дизайн

📌 Последователността между шаблоните на дейностите е умишлена — тя помага на учителите да се ориентират бързо в модула и намалява когнитивното натоварване при планиране.

В. ПОДГОТОВКА И ФОКУС НА УЧЕНОТО

Материали и ресурси	Клипбордове, хартия, моливи, цветни маркери, измервателна лента, таблети/телефони за снимки, прост план на подовото пространство на входната зона.
Активиране на предходни знания	• Учениците си припомнят ежедневиия опит при влизане в училище. • Водещи въпроси: • Къде хората спират, чакат или се движат бързо? • Какво прави един вход лесен или труден за използване?
Стратегии за групиране и взаимодействие	Учениците първо наблюдават индивидуално, след което работят по двойки, за да документират пространствата. Малки групи обединяват наблюденията си и разпределят роли: наблюдател, фотограф, записващ бележки, презентатор. Сътрудничеството подкрепя множество гледни точки.



С. ОПИСАНИЕ НА ДЕЙНОСТТА

Как работи дейност 2

Учениците изследват реалната входна зона на училището си, за да разберат как пространството подпомага движението, изчакването, срещите и безопасността. Те наблюдават как хората използват това място и идентифицират елементи като врати, пътеки, места за сядане и знаци. Индивидуално отбелязват какво работи добре и какво може да бъде подобро. По двойки фотографират и скицират части от входа и ги отбелязват върху опростена карта. В малки групи обсъждат как различните потребители възприемат пространството (ученици, учители, посетители) и предлагат една малка промяна, която може да подобри комфорта или потока на движение. Групите представят идеите си чрез рисунки и обяснения. Насърчават се различни интерпретации и решения, показвайки, че пространствата могат да се разбират по много начини въз основа на наблюдение и личен опит.



Стъпка 1 — Въведение и подготовка

Учителят представя задачата и обяснява фокуса върху наблюдението на училищния вход. Споделят се правила за безопасност и цели на наблюдението. Учениците подготвят материалите си и преглеждат картата.

Стъпка 2 — Представи си / Създай

Учениците отиват до входната зона. Индивидуално наблюдават движението, звуците и използването на пространството. По двойки скицират, измерват и правят снимки. В групи обсъждат наблюденията си и предлагат едно подобрение според нуждите на потребителите.

Стъпка 3 — Рефлексия: Представяне и групова дискусия

Групите представят една идея и обясняват защо тя е полезна за потребителите. Въпроси за обсъждане: Кой има полза от тази промяна? Как хората възприемат това пространство по различен начин? Учителят подпомага рефлексията.

Основно визуално послание: Различните потребители възприемат едно и също пространство по различен начин. Добрият дизайн взема предвид всички.

D. ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ

Съображения за безопасност	Учителят наблюдава движението близо до врати и стълби. Учениците остават в определените зони и не пречат на входовете. Ясни правила за поведение осигуряват безопасно наблюдение.
Гъвкавост	Дейността може да се проведе в друга част на училището или в близко обществено пространство. Ако достъпът навън е ограничен, наблюдението може да се извърши чрез снимки или прозорци. Стъпките могат да бъдат съкратени, ако времето е ограничено.
Приобщаване & адаптация	Учениците могат да изразяват идеи чрез рисуване, говорене или писане. Ролите позволяват участие на различни нива на комфорт. Зоните за наблюдение могат да бъдат адаптирани според нуждите на ученици с двигателни затруднения. Учителят предоставя подкрепящи насоки и визуални примери, ако е необходимо.
Проверка на разбирането	Учениците демонстрират разбирането си чрез скици, бележки и обяснения за това как пространството се използва и подобрява. Учителят следи за употреба на пространствени термини и осъзнатост за нуждите на различните потребители.
Оценяване & обратна връзка	Учителят наблюдава участието, сътрудничеството и аргументацията по време на дейността. Обратната връзка се фокусира върху качеството на наблюдението, яснотата на идеите и връзката между пространството и функцията. Коментарите насочват към подобрене.
Самооценка на учениците	Учениците споделят едно нещо, което са забелязали, и една идея, която са предложили. Кратка устна рефлексия: Какво научих за това място днес?

Дейност 3

Откриване на проблемно място в нашия квартал

Учениците излизат отвъд училищните порти и навлизат в по-широкия квартал. Те откриват реален местен проблем — опасно кръстовище, слабо осветен уличен ъгъл, площад без места за сядане, пространство, което се усеща неприятелно или опасно — и работят заедно, за да го разберат и да предложат решение. Тук ученето се превръща наистина в гражданска дейност.



Възраст

8–12 години

Продължителност

3–4 сесии

Предмети

Гражданско образование, география, изкуство, науки

Умения

Решаване на проблеми, комуникация, дизайн

Дейност 3 — Накратко

Най-амбициозната дейност в модула, Дейност 3 отвежда учениците в реалния свят и ги кара да действат като ангажирани, обмислени граждани.

Учебни цели

- Идентифицират и документират реален проблем в местната среда
- Анализират причините и последиците от проблема за различните потребители
- Генерират и оценяват множество възможни решения
- Изграждат и представят предложение с помощта на модели, карти и чертежи

Развивани умения

- Критично наблюдение в реален контекст
- Аргументация и обосноваване, основани на доказателства
- Творческо и итеративно дизайнерско мислене
- Уверено публично представяне

Ключови понятия

- Обществено пространство и гражданска отговорност
- Решаване на проблеми, основано на доказателства
- Дизайнът като инструмент за социално подобрене



Тази дейност може да бъде споделена с местните власти, родителите или общностни групи — давайки на учениците истинска аудитория за тяхната работа и засилвайки нейната стойност в реалния свят.

Б. ПОДГОТОВКА И ФОКУС НА УЧЕНЕТО

Б. ПОДГОТОВКА И ФОКУС НА УЧЕНЕТО	
Материали и ресурси	Отпечатани снимки на местна улица/проблемна зона, хартия, моливи, цветни маркери, картон, ножици, тиксо, таблети/телефони за проучване, проста карта на локацията.
Активиране на предишни знания	• Учениците си припомнят места в града, които изглеждат опасни, претъпкани или неудобни. • Водещи въпроси: • Къде възникват проблеми в нашия квартал? • Какво прави едно място трудно за използване?
Стратегии за групиране и взаимодействие	Учениците първо мислят индивидуално, после работят по двойки, за да анализират проблемна зона. Малки групи обсъждат идеи и разпределят роли: дизайнер, чертожник, строител, презентатор. Всеки глас е включен чрез споделени решения.

С. ОПИСАНИЕ НА ДЕЙНОСТТА

Как работи дейност 3

Учениците разглеждат реален местен градски проблем, използвайки снимки и проста карта на близка улица, площад или кръстовище (например опасност от трафик, липса на места за сядане или слабо осветление). Те наблюдават детайлите, определят какво прави мястото трудно за хората и обсъждат как пространството влияе върху безопасността, удобството и движението. Индивидуално учениците отбелязват проблемните места върху картата. По двойки избират един проблем и скицират възможни подобрения. В малки групи изработват бърз модел или визуален план с помощта на хартия и картон, за да покажат идеята си. Таблети могат да се използват, за да се разгледа мястото онлайн и да се проверят детайли. Всяка група предлага едно реалистично решение. Различните идеи и интерпретации са насърчавани, като показват, че реалните градски проблеми могат да бъдат решени по много начини в зависимост от нуждите и приоритетите на потребителите.



Стъпка 1 — Въведение и подготовка

Учителят представя снимки на близка проблемна зона и обяснява задачата: да се наблюдава, разбере и подобри мястото. Учениците обсъждат първите си впечатления и преглеждат картата.

Стъпка 2 — Представи си / Създай

Учениците анализират мястото индивидуално и отбелязват проблемите върху карта. По двойки скицират решения. В групи изработват прост модел или визуален план, показващ как идеята им подобрява безопасността или удобството.

Стъпка 3 — Рефлексия: Представяне и групова дискусия

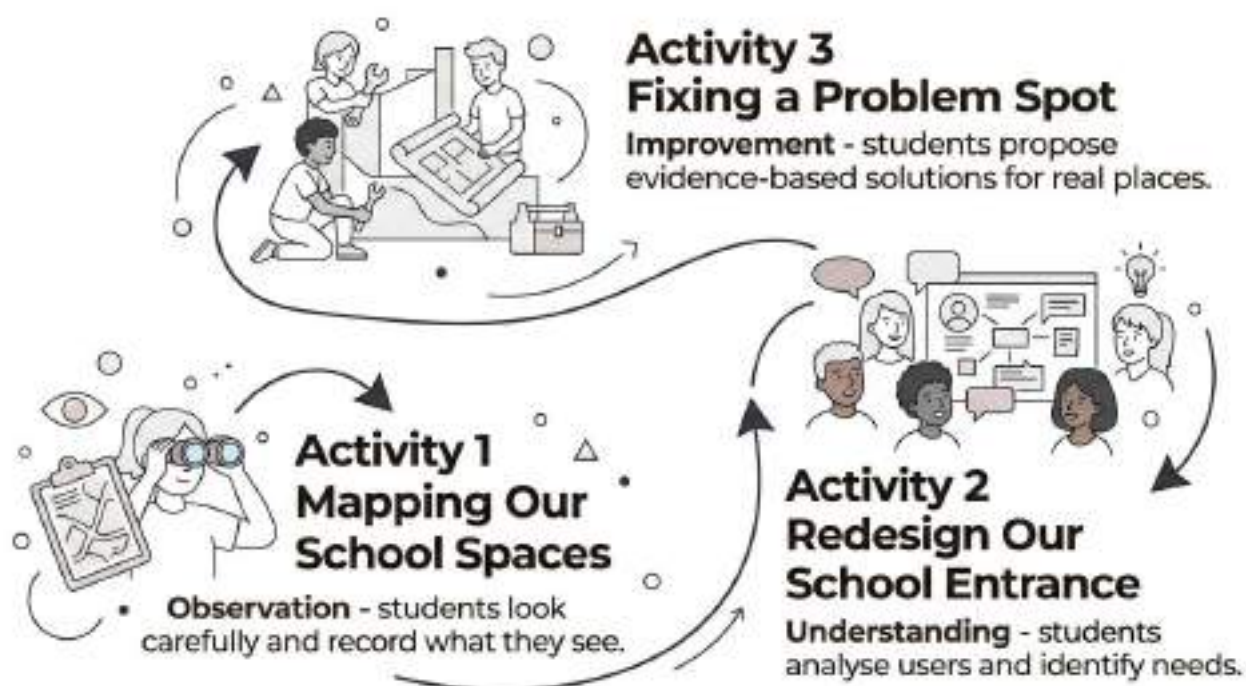
Групите представят идеите си и обясняват кой ще има полза. Въпроси за дискусия: Какъв проблем решихте? Как биха използвали хората пространството по различен начин? Учителят насочва рефлексията.

D. ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ

D. ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ	
Съображения за безопасност	Ако наблюдението е навън, учениците остават заедно и спазват ясни граници. Ако се работи на закрито, използват се само снимки и карти. Безопасната употреба на ножици и материали се наблюдава.
Гъвкавост	Дейността може да използва всяко местно място: улица, площад, парк или околностите на училището. Ако времето е кратко, се фокусирайте само върху рисуване на идеи вместо върху изграждане на модели.
Приобщаване & адаптация	Учениците могат да рисуват, строят, говорят или пишат, за да споделят идеи. Ролите позволяват различни силни страни. Визуалните опори и простите карти помагат за разбирането. Учителят дава допълнително насочване, когато е необходимо.
Проверка на разбирането	Учениците показват разбирането си чрез карти, скици и модели, които обясняват проблема и тяхното решение. Те описват как тяхната идея подобрява мястото и подкрепя нуждите на хората.
Оценяване & обратна връзка	Учителят наблюдава как учениците идентифицират проблеми, обсъждат идеи и свързват дизайнерските решения с реалните нужди. Обратната връзка се фокусира върху аргументацията, екипната работа и яснотата на обясненията.
Самооценка на ученика	Учениците отговарят накратко: Какъв проблем забелязах? Как моята идея помогна да се подобри мястото? Какво бих променил/а следващия път?

Рефлексия върху модула

В рамките на три дейности учениците преминаха през забележително учебно пътешествие — от познатите коридори на собственото им училище до улиците и площадите на по-широката им общност. Те развиха не само умения, но и нов начин да виждат света около себе си.



„Учениците научават, че местата могат да бъдат наблюдавани, разбрани и подобрявани чрез доказателства, обсъждане и творческо решаване на проблеми.“

Наблюдение

Учениците развиха навика да гледат внимателно — забелязвайки детайли, модели и хора, които преди са оставали незабелязани.

Разбиране

Учениците се научиха да анализират това, което наблюдават — като си задават защо пространствата работят или не работят и чиито нужди са или не са удовлетворени.

Подобряване

Учениците откриха, че имат силата да си представят и предлагат по-добри места — и че техните идеи, основани на доказателства, заслужават да бъдат чути.

✓ Модул 3.1 е завършен. Учениците вече са готови да пренесат уменията си като градски изследователи в следващия етап от учебното пътешествие на ArchiKids.



КОНТРОЛЕ И СПИСКЪ ЗА УЧИТЕЛЯ

Преди да изпратите Учебната дейност, моля, проверете дали:

Базирано на архитектурата / мястото учене

- Ученето е основано на реално пространство или място (училище, квартал, среда).
- Пространственото разбиране се развива чрез пряко наблюдение и преживяване.
- Дейността допуска множество валидни резултати и интерпретации.

Дизайн на обучението

- Ръководена дейност стъпка по стъпка
- Изследване, основано на въпроси
- Проектно-базирано обучение
- Опитно / практическо учене

Ангажираност и взаимодействие на учениците

- Индивидуална работа
- Работа по двойки
- Групово сътрудничество
- Участие според роли

Инструменти и медии

- Аналогови материали (модели, рисуване, физическо изследване)
- Дигитални инструменти за наблюдение, документиране или анализ
- Дигитални инструменти за създаване или симулация

Рефлексия и оценяване

- Водена групово дискусия
- Презентация или споделяне от учениците
- Саморефлексия (устна или писмена)
- Наблюдение от учителя и формираща обратна връзка
- **Приобщаване и гъвкавост**
- Адаптация за различни обучителни нужди
- Гъвкаво време или контекст
- Множество начини за учениците да изразят своето разбиране



Тема 1 - Изследване на нашите градове

От VGSC

Защо да изследваме градовете?

Архитектурата не е само предмет за архитекти. Когато децата изследват пространствата около себе си, те се ангажират с наука, география, математика, гражданско образование и изкуство — всичко наведнъж. Изградената среда е богат инструмент за междупредметно обучение, който е скрит пред очите ни.



Чрез използването на града като класна стая, учителите отключват автентични, смислени учебни преживявания, които свързват абстрактните понятия с реалния свят, в който децата живеят всеки ден.

MODULE 3.1

EXPLORING OUR CITIES

Understanding how places work through observation, mapping and problem-solving.



PARTNER:

VGSG



TOPIC:

Exploring
Our Cities



AGE GROUP:

10–12



DURATION:

3 activities
× 45 min



SUBJECTS:

Art • Geography
Civic Education



FOCUS:

Observation • Mapping •
User Experience •
Improvement
of Place

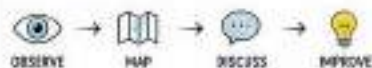


MAIN THEME: How do spaces influence the way people move, meet, learn and feel?

1 MAPPING OUR SCHOOL SPACES TOGETHER



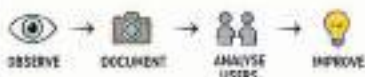
Students investigate a real school space and create a simple spatial map showing movement, use and comfort.



2 REDESIGN OUR SCHOOL ENTRANCE SPACE



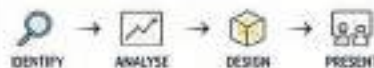
Students analyse how the entrance works for different users and suggest small improvements.



3 FIXING A PROBLEM SPOT IN OUR NEIGHBOURHOOD



Students identify a local urban problem and propose practical design solutions.



LEARNING OBJECTIVES

- ✓ Observe and analyse real spaces
- ✓ Understand movement and access
- ✓ Recognise user needs
- ✓ Develop spatial thinking
- ✓ Propose realistic improvements
- ✓ Communicate ideas visually and verbally



KEY CONCEPTS



INCLUSION & SAFETY

- ✓ Multiple roles for participation
- ✓ Individual, pair and group work
- ✓ Drawing, speaking and model-making options
- ✓ Safe observation procedures
- ✓ Flexible implementation indoors or outdoors



WHAT STUDENTS LEARN THROUGH ARCHITECTURE



OBSERVE
Look closely
at real places



UNDERSTAND
Discover how
spaces work



ANALYSE
Identify needs
and opportunities



CREATE
Develop ideas
and solutions

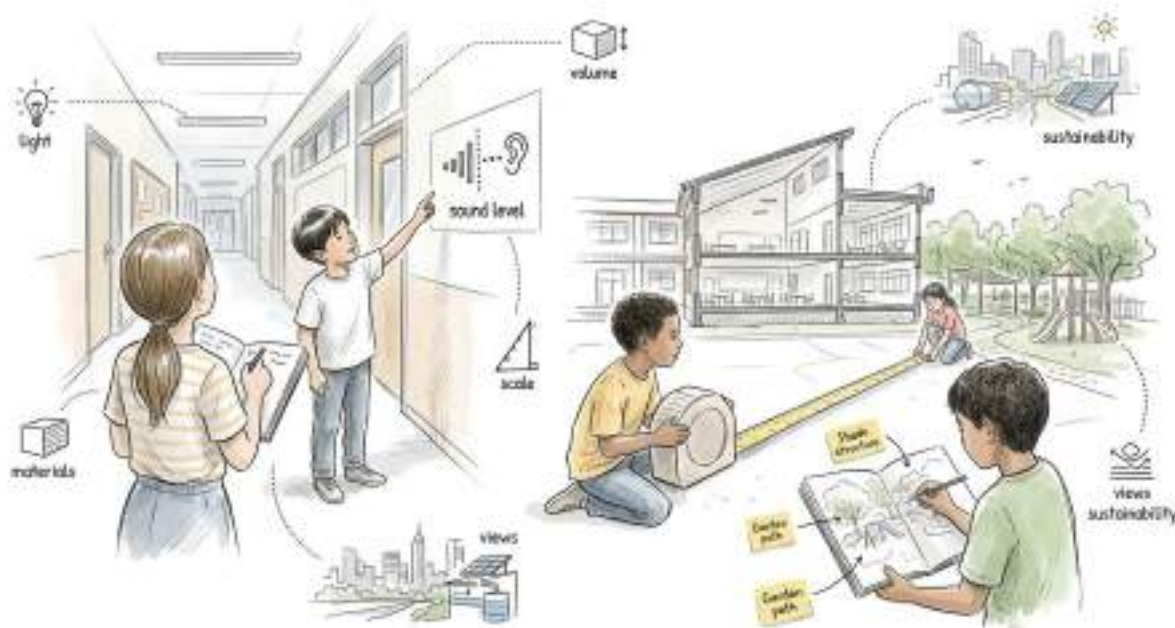


REFLECT
Share, compare and
learn together



Дейност 1

Картографираме нашите училища заедно



Учениците се превръщат в изследователи на своето училище — коридорите, класните стаи, дворовете и общите пространства, които използват всеки ден, но рядко спират, за да ги разгледат истински. Въоръжени със скицници, моливи и любопитство, те наблюдават, записват и започват да картографират света около себе си.

Възраст

8–12 години

Продължителност

2–3 сесии

Предмети

География, Изкуство, Математика, Гражданско образование

Пространство и функция

- Движение и достъп
- Мащаб
- Наблюдение
- Потребителско изживяване
- Подобряване на мястото

Учебни цели

Учениците наблюдават и описват как се използват пространствата в училището им. Разбират как разположението подпомага движението и дейностите. Обясняват прости идеи за подобряване на удобството, достъпа или използването на дадено пространство.

Умения

- Наблюдаване и забелязване на детайли
- Пространствено мислене
- Обясняване на идеи
- Сътрудничество
- Вземане на решения

Б. ПОДГОТОВКА И ФОКУС НА УЧЕНЕТО

Материали и ресурси

- Клипбордове или твърди подложки
- Хартия и моливи
- Прост училищен план на етажа (печатен или дигитален)
- Таблет/телефон за снимки (по избор)

Активиране на предходни знания

Учениците мислят за пространствата, които използват ежедневно в училище. Учителят пита: „Кои места ви харесват най-много?“ и „Къде се чувствате притиснати или неудобно?“ Това свързва темата с тяхното ежедневно движение и преживявания.

Стратегии за групиране и взаимодействие

Учениците работят в малки групи от 3–4 души. Всяка група има роли: наблюдател, записващ и презентатор. Групите обикалят заедно, споделят идеи и вземат решения съвместно, за да насърчат участието на всички.



С. ОПИСАНИЕ НА ДЕЙНОСТТА

Как работи Дейност 1

Учениците изследват реално училищно пространство (коридор, вход или двор), за да разберат как функционира и как хората го използват. В малки групи те наблюдават движението, определят функциите и отбелязват какво подпомага или ограничава комфорта и достъпа.



Те скицират проста карта и отбелязват важни елементи като врати, места за сядане, пътеки и натоварени зони. Ако е възможно, правят снимки за справка. Учениците обсъждат как дизайнът подпомага дейностите и предлагат едно малко подобрение, като по-ясни пътеки или по-добро използване на празното пространство. Фокусът е върху това да се забелязва, разбира и обяснява пространственото решение, а не върху перфектното рисуване. Различните наблюдения и идеи са добре дошли и се сравняват.

Стъпка 1 — Наблюдавай пространството

Учителят обяснява, че учениците ще изследват реално училищно пространство като „пространствени изследователи“. Задачата, ролите и фокусът върху наблюдение на функцията и движението се представят. Раздават се материалите. (10 минути)

Стъпка 2 — Картографирай движението и функциите

Групите посещават избраното пространство. Те наблюдават как хората се движат и го използват, скицират прост план и отбелязват важните зони. Обсъждат какво работи добре и какво би могло да подобри комфорта или достъпа. (25 минути)

Стъпка 3 — Обсъди подобренията

Групите накратко представят своята карта и една идея за подобрение. Учителят пита: „Как се използва това пространство?“ и „Каква промяна би го направила по-добро?“ Класът сравнява различните гледни точки. (10 минути)

D. ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ

Съображения за безопасност	Учениците се движат спокойно в общите пространства, остават със своята група и не блокират проходите. Учителят наблюдава движението и избира безопасни места за наблюдение.
Гъвкавост	Може да се проведе на закрито или на открито. Ако движението е ограничено, учениците наблюдават една класна стая. Дейността може да бъде съкратена, като се съсредоточи върху по-малко наблюдения.
Приобщаване и адаптация	Ролите позволяват участие на различни нива (рисуване, наблюдаване, говорене). Предоставете отпечатани планове на помещенията за ученици, на които им е трудно да скицират. Групите подпомагат ученето чрез връстници и споделянето на идеи.
Проверка на разбирането	Учениците показват разбирането си чрез своите карти, отбелязани наблюдения и устни обяснения за това как функционира пространството и защо са предложили промяна. Учителят следи за използването на пространствени термини.
Оценяване и обратна връзка	Учителят наблюдава груповите дискусии, задава въпроси и дава незабавна обратна връзка за наблюденията и разсъжденията. Фокусът е върху това колко добре учениците забелязват, обясняват и свързват пространството с неговото използване.
Самооценка на учениците	В края учениците отговарят: „Какво забелязах днес?“ и „Каква идея предложих?“ Кратко устно споделяне или бърза писмена бележка при изхода



Дейност 2

Пренаредете пространството на входа на нашето училище

Входът на училището е едно от най-използваните — и най-подценяваните — пространства във всяка сграда. Всяка сутрин стотици хора минават през него: деца, учители, родители, посетители. В тази дейност учениците наблюдават този оживен преход и започват да си задават въпроса: работи ли той добре за всички, които го използват?

Възраст

8–12 години

Продължителност

2–3 сесии

Предмети

Гражданско образование, изкуство, география, математика

Умения

Анализ, емпатия, мислене като дизайнер

Дейност 2 — Накратко

Последователен преглед за учителите, отразяващ структурата на Дейност 1, за да подпомогне лесната навигация и планиране в рамките на модула.



Учебни цели

- Наблюдават как различните потребители преживяват пространството на входа
- Анализират моделите на движение и идентифицират точките на затруднение
- Предлагат подобрения, основани на доказателства, за всички потребители
- Представят идеите си ясно чрез рисунки и анотации

Развивани умения

- Емпатия и мислене, ориентирано към потребителя
- Аналитично наблюдение и записване
- Креативно решаване на проблеми
- Презентационни и комуникационни умения

Ключови понятия

- Потребителско изживяване и достъпност
- Поток и задръстване в пространството
- Принципи на приобщаващия дизайн

📌 Последователността между шаблоните на дейностите е умишлена — тя помага на учителите да се ориентират бързо в модула и намалява когнитивното натоварване при планиране.

В. ПОДГОТОВКА И ФОКУС НА УЧЕНЕТО

Материали и ресурси	Клипбордове, хартия, моливи, цветни маркери, измервателна лента, таблети/телефони за снимки, прост план на подовото пространство на входната зона.
Активиране на предходни знания	• Учениците си припомнят ежедневиия опит при влизане в училище. • Водещи въпроси: • Къде хората спират, чакат или се движат бързо? • Какво прави един вход лесен или труден за използване?
Стратегии за групиране и взаимодействие	Учениците първо наблюдават индивидуално, след което работят по двойки, за да документират пространствата. Малки групи обединяват наблюденията си и разпределят роли: наблюдател, фотограф, записващ бележки, презентатор. Сътрудничеството подкрепя множество гледни точки.



С. ОПИСАНИЕ НА ДЕЙНОСТТА

Как работи дейност 2

Учениците изследват реалната входна зона на училището си, за да разберат как пространството подпомага движението, изчакването, срещите и безопасността. Те наблюдават как хората използват това място и идентифицират елементи като врати, пътеки, места за сядане и знаци. Индивидуално отбелязват какво работи добре и какво може да бъде подобро. По двойки фотографират и скицират части от входа и ги отбелязват върху опростена карта. В малки групи обсъждат как различните потребители възприемат пространството (ученици, учители, посетители) и предлагат една малка промяна, която може да подобри комфорта или потока на движение. Групите представят идеите си чрез рисунки и обяснения. Насърчават се различни интерпретации и решения, показвайки, че пространствата могат да се разбират по много начини въз основа на наблюдение и личен опит.



Стъпка 1 — Въведение и подготовка

Учителят представя задачата и обяснява фокуса върху наблюдението на училищния вход. Споделят се правила за безопасност и цели на наблюдението. Учениците подготвят материалите си и преглеждат картата.

Стъпка 2 — Представи си / Създай

Учениците отиват до входната зона. Индивидуално наблюдават движението, звуците и използването на пространството. По двойки скицират, измерват и правят снимки. В групи обсъждат наблюденията си и предлагат едно подобрение според нуждите на потребителите.

Стъпка 3 — Рефлексия: Представяне и групова дискусия

Групите представят една идея и обясняват защо тя е полезна за потребителите. Въпроси за обсъждане: Кой има полза от тази промяна? Как хората възприемат това пространство по различен начин? Учителят подпомага рефлексията.

Основно визуално послание: Различните потребители възприемат едно и също пространство по различен начин. Добрият дизайн взема предвид всички.

D. ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ

Съображения за безопасност	Учителят наблюдава движението близо до врати и стълби. Учениците остават в определените зони и не пречат на входовете. Ясни правила за поведение осигуряват безопасно наблюдение.
Гъвкавост	Дейността може да се проведе в друга част на училището или в близко обществено пространство. Ако достъпът навън е ограничен, наблюдението може да се извърши чрез снимки или прозорци. Стъпките могат да бъдат съкратени, ако времето е ограничено.
Приобщаване & адаптация	Учениците могат да изразяват идеи чрез рисуване, говорене или писане. Ролите позволяват участие на различни нива на комфорт. Зоните за наблюдение могат да бъдат адаптирани според нуждите на ученици с двигателни затруднения. Учителят предоставя подкрепящи насоки и визуални примери, ако е необходимо.
Проверка на разбирането	Учениците демонстрират разбирането си чрез скици, бележки и обяснения за това как пространството се използва и подобрява. Учителят следи за употреба на пространствени термини и осъзнатост за нуждите на различните потребители.
Оценяване & обратна връзка	Учителят наблюдава участието, сътрудничеството и аргументацията по време на дейността. Обратната връзка се фокусира върху качеството на наблюдението, яснотата на идеите и връзката между пространството и функцията. Коментарите насочват към подобрене.
Самооценка на учениците	Учениците споделят едно нещо, което са забелязали, и една идея, която са предложили. Кратка устна рефлексия: Какво научих за това място днес?

Дейност 3

Откриване на проблемно място в нашия квартал

Учениците излизат отвъд училищните порти и навлизат в по-широкия квартал. Те откриват реален местен проблем — опасно кръстовище, слабо осветен уличен ъгъл, площад без места за сядане, пространство, което се усеща неприятелно или опасно — и работят заедно, за да го разберат и да предложат решение. Тук ученето се превръща наистина в гражданска дейност.



Възраст

8–12 години

Продължителност

3–4 сесии

Предмети

Гражданско образование, география, изкуство, науки

Умения

Решаване на проблеми, комуникация, дизайн

Дейност 3 — Накратко

Най-амбициозната дейност в модула, Дейност 3 отвежда учениците в реалния свят и ги кара да действат като ангажирани, обмислени граждани.

Учебни цели

- Идентифицират и документират реален проблем в местната среда
- Анализират причините и последиците от проблема за различните потребители
- Генерират и оценяват множество възможни решения
- Изграждат и представят предложение с помощта на модели, карти и чертежи

Развивани умения

- Критично наблюдение в реален контекст
- Аргументация и обосноваване, основани на доказателства
- Творческо и итеративно дизайнерско мислене
- Уверено публично представяне

Ключови понятия

- Обществено пространство и гражданска отговорност
- Решаване на проблеми, основано на доказателства
- Дизайнът като инструмент за социално подобрене



Тази дейност може да бъде споделена с местните власти, родителите или общностни групи — давайки на учениците истинска аудитория за тяхната работа и засилвайки нейната стойност в реалния свят.

Б. ПОДГОТОВКА И ФОКУС НА УЧЕНЕТО

Б. ПОДГОТОВКА И ФОКУС НА УЧЕНЕТО	
Материали и ресурси	Отпечатани снимки на местна улица/проблемна зона, хартия, моливи, цветни маркери, картон, ножици, тиксо, таблети/телефони за проучване, проста карта на локацията.
Активиране на предишни знания	• Учениците си припомнят места в града, които изглеждат опасни, претъпкани или неудобни. • Водещи въпроси: • Къде възникват проблеми в нашия квартал? • Какво прави едно място трудно за използване?
Стратегии за групиране и взаимодействие	Учениците първо мислят индивидуално, после работят по двойки, за да анализират проблемна зона. Малки групи обсъждат идеи и разпределят роли: дизайнер, чертожник, строител, презентатор. Всеки глас е включен чрез споделени решения.

С. ОПИСАНИЕ НА ДЕЙНОСТТА

Как работи дейност 3

Учениците разглеждат реален местен градски проблем, използвайки снимки и проста карта на близка улица, площад или кръстовище (например опасност от трафик, липса на места за сядане или слабо осветление). Те наблюдават детайлите, определят какво прави мястото трудно за хората и обсъждат как пространството влияе върху безопасността, удобството и движението. Индивидуално учениците отбелязват проблемните места върху картата. По двойки избират един проблем и скицират възможни подобрения. В малки групи изработват бърз модел или визуален план с помощта на хартия и картон, за да покажат идеята си. Таблети могат да се използват, за да се разгледа мястото онлайн и да се проверят детайли. Всяка група предлага едно реалистично решение. Различните идеи и интерпретации са насърчавани, като показват, че реалните градски проблеми могат да бъдат решени по много начини в зависимост от нуждите и приоритетите на потребителите.



Стъпка 1 — Въведение и подготовка

Учителят представя снимки на близка проблемна зона и обяснява задачата: да се наблюдава, разбере и подобри мястото. Учениците обсъждат първите си впечатления и преглеждат картата.

Стъпка 2 — Представи си / Създай

Учениците анализират мястото индивидуално и отбелязват проблемите върху карта. По двойки скицират решения. В групи изработват прост модел или визуален план, показващ как идеята им подобрява безопасността или удобството.

Стъпка 3 — Рефлексия: Представяне и групова дискусия

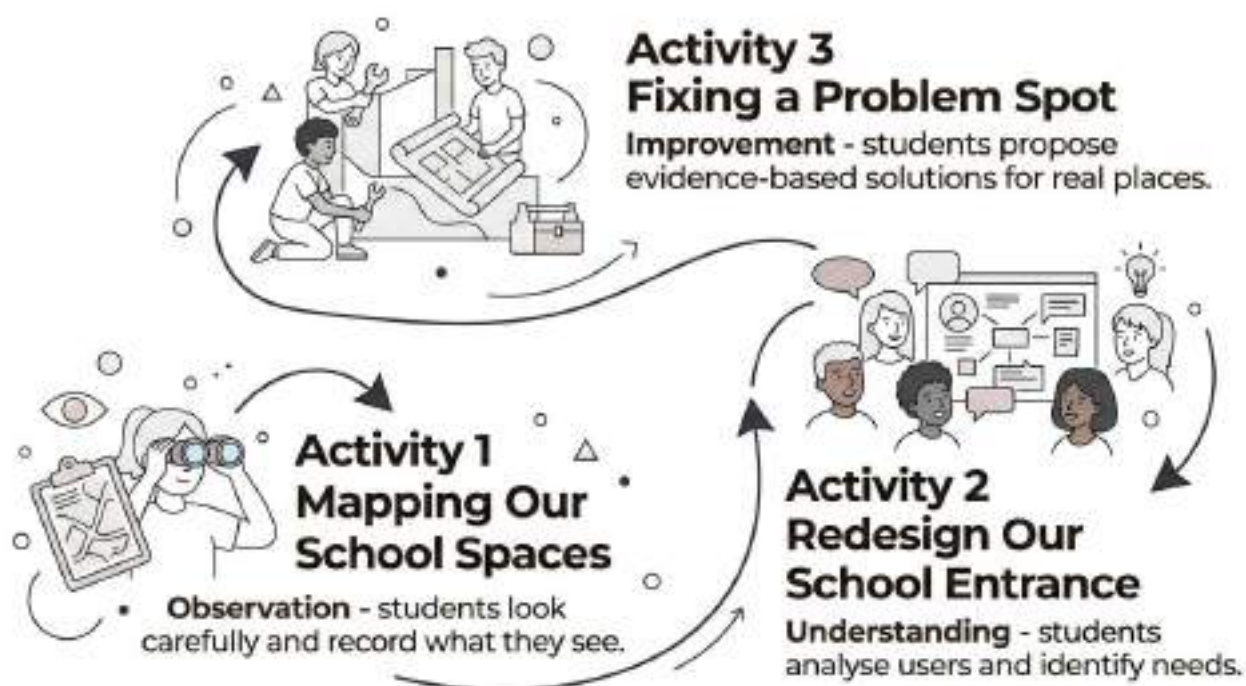
Групите представят идеите си и обясняват кой ще има полза. Въпроси за дискусия: Какъв проблем решихте? Как биха използвали хората пространството по различен начин? Учителят насочва рефлексията.

D. ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ

D. ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ	
Съображения за безопасност	Ако наблюдението е навън, учениците остават заедно и спазват ясни граници. Ако се работи на закрито, използват се само снимки и карти. Безопасната употреба на ножици и материали се наблюдава.
Гъвкавост	Дейността може да използва всяко местно място: улица, площад, парк или околностите на училището. Ако времето е кратко, се фокусирайте само върху рисуване на идеи вместо върху изграждане на модели.
Приобщаване & адаптация	Учениците могат да рисуват, строят, говорят или пишат, за да споделят идеи. Ролите позволяват различни силни страни. Визуалните опори и простите карти помагат за разбирането. Учителят дава допълнително насочване, когато е необходимо.
Проверка на разбирането	Учениците показват разбирането си чрез карти, скици и модели, които обясняват проблема и тяхното решение. Те описват как тяхната идея подобрява мястото и подкрепя нуждите на хората.
Оценяване & обратна връзка	Учителят наблюдава как учениците идентифицират проблеми, обсъждат идеи и свързват дизайнерските решения с реалните нужди. Обратната връзка се фокусира върху аргументацията, екипната работа и яснотата на обясненията.
Самооценка на ученика	Учениците отговарят накратко: Какъв проблем забелязах? Как моята идея помогна да се подобри мястото? Какво бих променил/а следващия път?

Рефлексия върху модула

В рамките на три дейности учениците преминаха през забележително учебно пътешествие — от познатите коридори на собственото им училище до улиците и площадите на по-широката им общност. Те развиха не само умения, но и нов начин да виждат света около себе си.



„Учениците научават, че местата могат да бъдат наблюдавани, разбрани и подобрявани чрез доказателства, обсъждане и творческо решаване на проблеми.“

Наблюдение

Учениците развиха навика да гледат внимателно — забелязвайки детайли, модели и хора, които преди са оставали незабелязани.

Разбиране

Учениците се научиха да анализират това, което наблюдават — като си задават защо пространствата работят или не работят и чиито нужди са или не са удовлетворени.

Подобряване

Учениците откриха, че имат силата да си представят и предлагат по-добри места — и че техните идеи, основани на доказателства, заслужават да бъдат чути.

✓ Модул 3.1 е завършен. Учениците вече са готови да пренесат уменията си като градски изследователи в следващия етап от учебното пътешествие на ArchiKids.



КОНТРОЛЕ И СПИСЪК ЗА УЧИТЕЛЯ

Преди да изпратите Учебната дейност, моля, проверете дали:

Базирано на архитектурата / мястото учене

- Ученето е основано на реално пространство или място (училище, квартал, среда).
- Пространственото разбиране се развива чрез пряко наблюдение и преживяване.
- Дейността допуска множество валидни резултати и интерпретации.

Дизайн на обучението

- Ръководена дейност стъпка по стъпка
- Изследване, основано на въпроси
- Проектно-базирано обучение
- Опитно / практическо учене

Ангажираност и взаимодействие на учениците

- Индивидуална работа
- Работа по двойки
- Групово сътрудничество
- Участие според роли

Инструменти и медии

- Аналогови материали (модели, рисуване, физическо изследване)
- Дигитални инструменти за наблюдение, документиране или анализ
- Дигитални инструменти за създаване или симулация

Рефлексия и оценяване

- Водена групова дискусия
- Презентация или споделяне от учениците
- Саморефлексия (устна или писмена)
- Наблюдение от учителя и формираща обратна връзка
- **Приобщаване и гъвкавост**
- Адаптация за различни обучителни нужди
- Гъвкаво време или контекст
- Множество начини за учениците да изразят своето разбиране

Тема 4 - Цифрови и технологични компетентности

От Creative Station

Цифрови и технологични компетентности

Този шаблон е създаден, за да подпомогне последователния дизайн на дейности, базирани на архитектурно обучение. Партньорите се насърчават да се съсредоточат върху яснота, учебен процес и пространствено мислене, вместо върху подробни технически описания.



DIGITAL & TECHNOLOGICAL COMPETENCES

Using digital tools to observe, create, communicate and understand the spaces around us.



PARTNER:

Creative
Station



TOPIC:

Digital &
Technological
Competences



AGE GROUP:

8-12



DURATION:

2 activities
(75-90 min
each)



SUBJECTS:

Art
Technology / ICT
Civic Education



FOCUS:

Observation • Digital Tools
Documentation • Analysis
Communication •
Spatial Thinking



MAIN THEME: Digital tools help us observe, understand and design better spaces.
We use technology to explore light, space and inclusion in our community.



1

LIGHT & SHADOW: EXPERIENCING OUR NEIGHBOURHOOD



How does
light change
our space?



Observe, photograph
and analyse
changes.



Where do we feel
safe or unsafe?

Students build a neighbourhood model and experiment with different light sources. They photograph and analyse how light and shadow influence the feeling, visibility and safety of a space.



BUILD



EXPERIMENT



DOCUMENT



REFLECT

2

DIGITAL BUILDERS: INCLUSIVE PLAYGROUND DESIGN



Design for
everyone.



Think about nature,
materials and
accessibility.



Use digital tools
to create and
share ideas.

Students design an inclusive playground using digital tools. They consider different users, accessibility, nature and sustainability to create spaces where everyone can play together.



EMPATHISE



DESIGN



MODEL



PRESENT



LEARNING OBJECTIVES

- ✓ Use digital tools to observe and document spaces
- ✓ Understand how light and design influence comfort and safety
- ✓ Design inclusive and sustainable spaces
- ✓ Develop spatial thinking and creativity
- ✓ Communicate ideas visually and verbally
- ✓ Collaborate and share ideas with others



KEY CONCEPTS



INCLUSION & SAFETY

- ✓ Different roles for participation
- ✓ Visual and hands-on learning
- ✓ Adaptable tasks and tools
- ✓ Safe use of digital devices and materials
- ✓ Respectful collaboration and shared decisions



WHAT STUDENTS LEARN THROUGH ARCHITECTURE



OBSERVE
Look closely at the world



UNDERSTAND
Explore how spaces work



ANALYSE
Find patterns and needs



CREATE
Design ideas and solutions



SHARE
Communicate and compare



ACT
Make choices for a better future



Дейност 1

Светлина и сянка: Да преживеем нашия квартал

Учениците изграждат прост модел на квартал и експериментират с различни източници на светлина. Те фотографират и анализират как светлината и сянката влияят върху усещането, видимостта и безопасността на едно пространство.



Възраст

8–12 години

Продължителност

75–90 минути

Предмети

Изкуство, Технологии / ИКТ, Гражданско образование

Ключови понятия

- светлина, сянка
- пространство, възприятие
- мащаб
- градска среда

Учебни цели

Учениците разбират как светлината и сянката влияят върху възприемането и използването на пространството. Те могат да обяснят как различните условия на осветление променят усещането, безопасността и видимостта на градската среда.

Придобити умения

- Наблюдаване на пространствени промени
- Експериментиране със светлина и сянка
- Документиране на пространство с цифрови инструменти
- Тълкуване на визуална информация
- Обясняване на наблюдения от дизайна

Б. ПОДГОТОВКА И ФОКУС НА УЧЕНОТО

Материали и ресурси	Картон, хартия и рециклирани материали за изработване на модел; лампи или фенерчета; мобилни телефони или таблети с камера; прости стативи или поставки (по избор).
Активиране на предишни знания	Класова дискусия: Как едно място се усеща различно през деня и през нощта? Къде се чувстваме в безопасност или в несигурност заради осветлението? Учениците си припомнят познати квартални пространства.
Стратегии за групиране и взаимодействие	Учениците работят в малки групи от 3–4 души. Ролите могат да включват: изработващ модел, контролиращ светлината, фотограф и разказвач. Учителят подкрепя изследването и дискусията.



В. ОПИСАНИЕ НА ДЕЙНОСТТА

Как работи дейност 1

Описание на дейността:

Основният фокус на дейността не е моделът сам по себе си, а как променящите се светлинни условия преобразяват преживяването, безопасността и значението на пространството.

Учениците създават прост физически модел на квартал с помощта на базови материали, като се фокусират върху височината на сградите, разстоянията между тях и уличната структура, а не върху визуалните детайли. След като моделът е готов, те експериментират със светлинни източници, поставени под различни ъгли и на различна височина, за да наблюдават как светлината и сенките променят пространството.

Използвайки мобилни телефони, учениците снимат или записват кратки видеа, които улавят сенчести модели, скрити зони и промени в атмосферата. Дигиталните инструменти се използват целенасочено — като средства за наблюдение и интерпретация — за да се сравни как осветлението влияе върху движението, видимостта, безопасността и цялостното пространствено възприятие. Няма единствен правилен резултат; различните светлинни условия водят до различни прочити на едно и също пространство и отварят дискусия за проектните решения.



D. ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ

Съображения за безопасност	Осигурете безопасна употреба на лампи и цифрови устройства. Избягвайте пряко излагане на светлина в очите и поддържайте работните места подредени.
Гъвкавост	Дейността може да бъде адаптирана чрез използване на естествена светлина от прозорци или чрез фокусиране само върху фотография без видео запис.
Включване и адаптация	Задачите могат да бъдат опростени чрез ограничаване на източниците на светлина или ролите. Визуалните и практическите елементи подпомагат разнообразни стилове на учене.
Проверка на разбирането	Учениците обясняват как светлината и сянката променяха пространството и посочват едно проектно решение, което би могло да подобри комфорта или безопасността.
Оценяване и обратна връзка	Формиращо оценяване чрез наблюдение, групова дискусия и анализ на снимки или видеа. Обратната връзка е насочена към пространственото мислене и интерпретацията.
Самооценка на учениците	Учениците отговарят на: Едно нещо, което забелязах за светлината и пространството, е... / Едно нещо, което бих променил в модела, е...

Дейност 2

Цифрови строители: Дизайн на приобщаваща площадка за игра

Учениците работят като дизайнерски екипи, за да преработят конкретна част от училищния двор с помощта на Minecraft Education. Те измерват реални пространства, превръщат наблюденията си в дигитален модел и се фокусират върху приобщаването, движението и споделеното използване на пространството.

Възраст

8–12 години

Продължителност: 90 минути (2 учебни часа)

Предмети: Информатика (ИКТ), Математика, Гражданско образование

Ключови понятия

- мащаб, циркулация
- приобщаване
- обществено пространство
- функционалност

Придобити умения

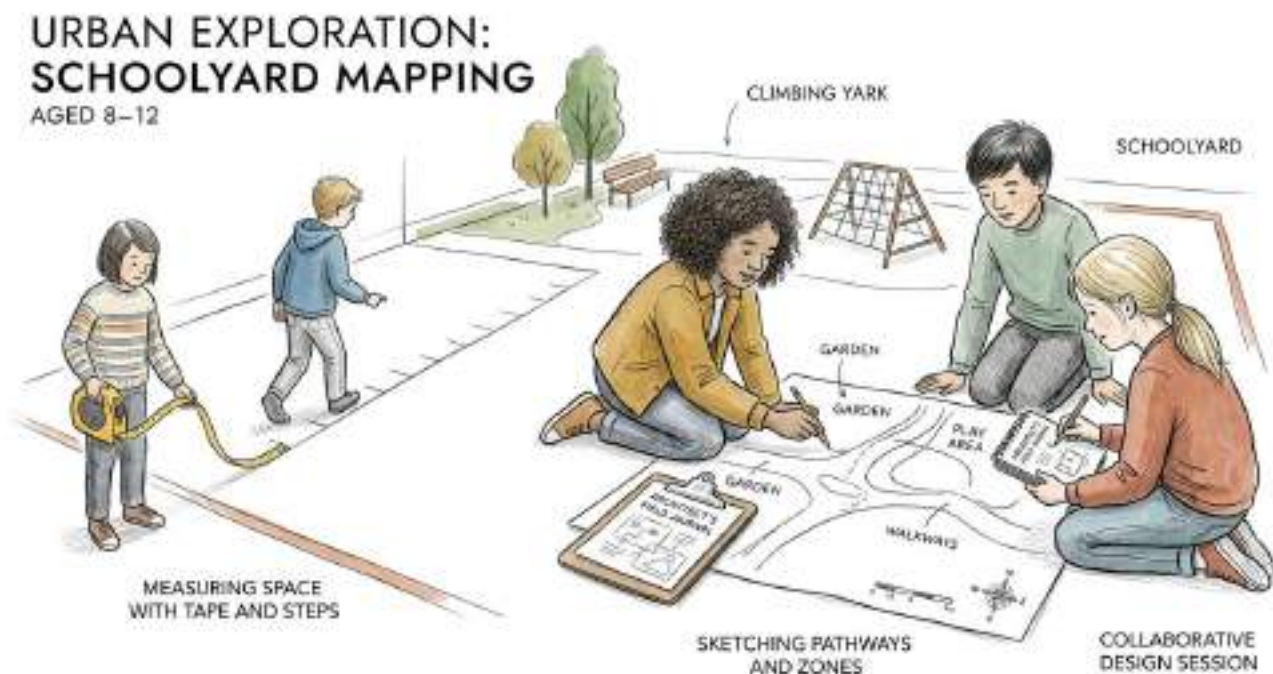
- Наблюдаване и измерване на пространство
- Превръщане на реално пространство в цифров мащаб
- Съвместно вземане на решения
- Дизайн за приобщаване
- Обясняване на пространствени избори



Дейност 2 — Накратко

Цифрови строители: Приобщаващ дизайн на детска площадка

Последователен преглед за учители, обхващащ ключовата информация за дейността „Цифрови строители: Приобщаващ дизайн на детска площадка“.



Учебни цели

Учениците разбират как пространственият дизайн влияе върху приобщаването и социалното взаимодействие. Те могат да прилагат мащаб, като превръщат реални измервания в дигитален модел, и да обяснят как техният дизайн отговаря на нуждите на различни потребители.

Б. ПОДГОТОВКА И ФОКУС НА УЧЕНЕТО

Материали и ресурси	Minecraft Education, таблети или компютри, тетрадки, моливи
Активиране на предишни знания	Класна дискусия за използването на площадката: Къде обичат да се събират учениците? Къде някои ученици се чувстват изключени или неудобно? Учениците си припомнят лични преживявания от училищния двор.
Стратегии за групиране и взаимодействие	Учениците работят в малки групи от 3–4 души. Ролите могат да включват измервател, строител и докладчик. Учителят подпомага дискусията и балансираното участие.



С. ОПИСАНИЕ НА ДЕЙНОСТТА

Как работи Дейност 2

Описание на дейността:

Учениците работят като екипи по дизайн, за да преработят определена част от училищния двор, с ясен фокус върху приобщаването, движението и споделеното използване на пространството. Дейността започва с пряко изследване на реалната среда: учениците измерват разстояния със стъпки и събират обратна връзка от връстници за това как се възприемат различните зони — къде учениците се чувстват удобно, изключени, активни или пасивни.

Въз основа на тези наблюдения групите планират пространствени подобрения и превръщат идеите си в дигитален модел в Minecraft, прилагайки просто правило за мащабиране (1 блок = 2 стъпки). Акцентът не е върху визуалната сложност, а върху вземането на решения: как пространствената организация подкрепя играта, почивката, взаимодействието и достъпността за различни потребители. Насърчава се учениците да обосновават всяко дизайнерско решение, свързвайки го с нуждите на потребителя и движението през пространството.

Проектите се тестват чрез „аватарно преминаване“, което позволява на учениците да проверят циркулацията, потока и удобството за ползване от гледна точка на потребител. Проектите, които не функционират според очакванията, се разглеждат като възможности за учене, а не като грешки. Очакват се и се ценят различни решения, тъй като те отразяват разнообразни интерпретации на приобщаването и използването на пространството.

Стъпка 1 — Въведение и подготовка

Учителят представя дизайнерското предизвикателство и започва дискусия за приобщаването в споделените пространства. Учениците изследват площадката, измерват разстояния със стъпки и интервюират връстници за комфорт, достъп и използване.

(около 20 минути)

Стъпка 2 — Представи си / Създай

Групите скицират пространствени зони (тиха / активна) и изграждат преработения си училищен двор в Minecraft, прилагайки мащаб и принципи на циркулация. Учениците непрекъснато тестват идеите си и адаптират дизайните си въз основа на движението и достъпността.

(около 40 минути)

Стъпка 3 — Рефлексия: Представяне и групова дискусия

Групите представят своите проекти чрез изглед „архитектурна дъска“ и обясняват как техните пространствени решения подкрепят приобщаването и движението. Дискусията се фокусира върху сравняване на решенията и размисъл върху потребителското преживяване.

(около 15 минути)

D. ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ

Съображения за безопасност	Осигурете безопасно движение на открито по време на измерванията и отговорно използване на дигиталните устройства.
Гъвкавост	Дейността може да се фокусира върху по-малка площ на двора или да бъде разширена с обратна връзка от връстници и преработка на дизайна.
Приобщаване & адаптация	Разпределението на ролите подкрепя различни учащи се. Визуалното моделиране в Minecraft подпомага ученици с различни стилове на учене.
Проверка на разбирането	Учениците обясняват как са приложени мащабът и циркулацията и посочват кои дизайнерски решения подпомагат приобщаването.
Формиращо оценяване и обратна връзка	Формиращо оценяване чрез наблюдение, групови презентации и обсъждане на дизайнерските решения.
Самооценка на учениците	Учениците разсъждават върху едно дизайнерско решение, с което се гордеят, и един аспект, който биха подобрили.



Дейност 3

Гласът на пространството: дигитално послание за града

Учениците изследват идеята, че пространствата имат „глас“ и могат да изразяват емоции.

Работейки в малки групи, те избират реално място, наблюдават как хората го използват и създават кратко дигитално послание — видео, аудио или визуална история — което показва от какво има нужда пространството или как може да стане по-приветливо и приобщаващо.

Възраст

8–12 години

Продължителност: 60–90 минути

Предмети: Технологии / ИКТ, Гражданско образование, Изкуство, Език

Ключови понятия:

- пространство, възприятие
- емоция
- приобщаване
- комуникация
- глас на общността

Придобити умения:

- Наблюдаване и интерпретиране на пространство
- Изразяване на идеи чрез дигитални медии
- Емпатия и възприемане на чужда гледна точка
- Ясно комуникиране на послания
- Размисъл върху споделени пространства

Дейност 3 — Накратко

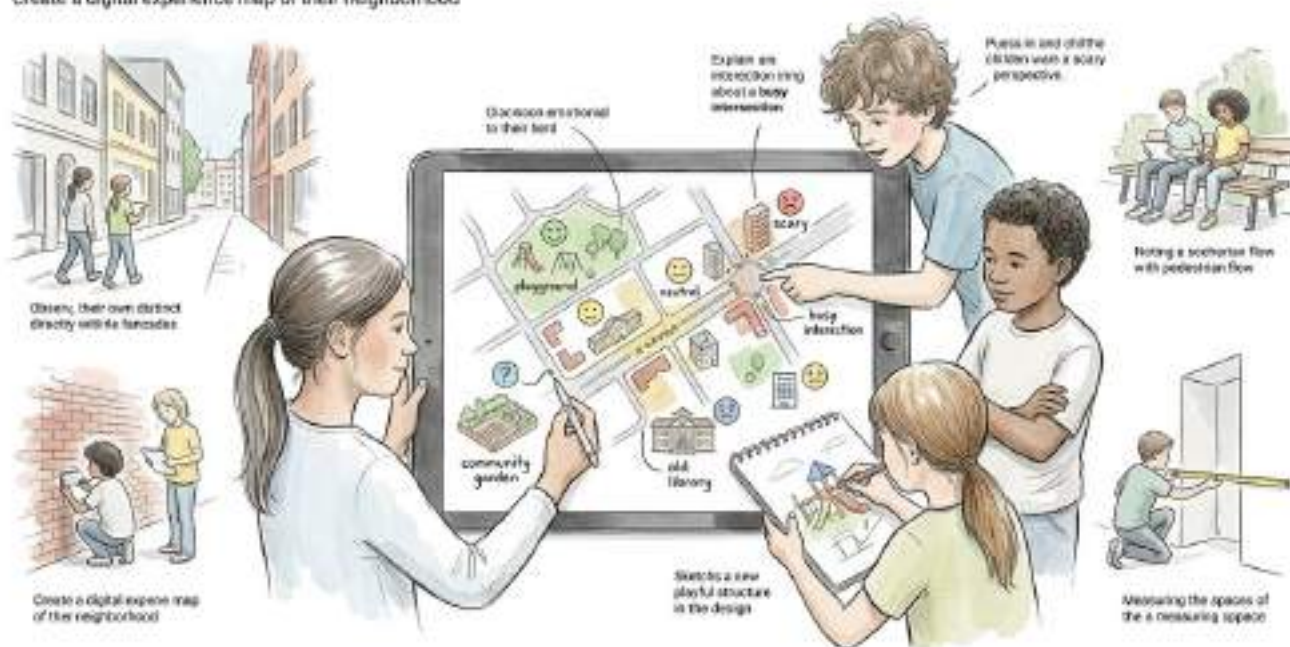
Гласът на мястото: Дигитално послание за града

Последователен преглед за учителите, който обхваща ключовата информация за дейността „Гласът на мястото“.

ARCHITECTURAL EDUCATION

Create a digital experience map of their neighborhood

B-12



Учебни цели:

Учениците разбират, че пространствата предават чувства и послания. Те се учат да наблюдават дадено място, да разпознават неговите емоционални и социални качества и да използват дигитални инструменти, за да изразяват идеи и мнения за това как пространствата могат да бъдат подобрени за хората.

Б. ПОДГОТОВКА И ФОКУС НА УЧЕНЕ

Материали и ресурси	Мобилни телефони или таблети (камера и аудио), хартия и маркери за планиране, по избор слушалки, прост инструмент за представяне (слайдове или изглед галерия).
Активиране на предходни знания	Кратка дискусия: Как ви карат да се чувствате различните места? Учениците си припомнят места, които обичат, избягват или в които се чувстват несигурни, и обясняват защо.
Стратегии за групиране и взаимодействие	Учениците работят в малки групи от 3–4 души. Ролите могат да включват оператор, разказвач, записвач на идеи и наблюдател. Учителят насърчава слушането, редуването на говорещите и уважителната дискусия.



Как работи Дейност 3

Описание на дейността:

Учениците изследват идеята, че пространствата имат „глас“ и могат да изразяват емоции като уют, сигурност, самота или радост. Работейки в малки групи, те избират реално място (училищен двор, вход, коридор, уличен ъгъл, парк) и наблюдават как хората го използват и как се усеща то в различни моменти от деня.

Като част от фазата на наблюдение учениците осмислят емоционалното си преживяване на пространството и могат да създадат прост Digital Experience Map с помощта на инструменти като Google Maps, Jamboard или Canva. На картата те маркират места и ги свързват с базови емоционални икони (приятно, объркващо, избягвано), добавяйки кратки описания или фотографии. Това картографиране помага на учениците да организират наблюденията си и да разпознаят модели, преди да преминат към дигитално разказване на истории.

След това учениците си представят, че пространството може да говори. Какво би казало и на кого — на училищната общност, на възрастните, на проектантите или на града? Използвайки мобилни телефони или таблети, групите създават кратко дигитално послание (30–45 секунди): видео, аудио съобщение или проста визуална история с озвучаване. Посланието предава от какво се нуждае пространството или как би могло да стане по-приемчиво и приобщаващо.

Няма единствен верен отговор. Насърчават се различни емоции, гледни точки и послания, които служат като основа за обсъждане на пространството, включването и участието.

Стъпка 1 — Въведение и подготовка

Учителят представя водещия въпрос: „Ако това пространство можеше да говори, какво би ни казало?“ Учениците посещават или си припомнят избраното място и отбелязват емоционалните си реакции. Като част от този етап групите могат да създадат прост Digital Experience Map, за да уловят местата и чувствата.

(около 15 минути)

Стъпка 2 — Представи си / Създай

Групите планират своето послание и записват кратко видео или аудио с помощта на мобилни устройства. Те избират думи, изображения, звуци и гледни точки, които най-добре изразяват посланието и перспективата на пространството.

(около 30–40 минути)

Стъпка 3 — Рефлексия: Представяне и групова дискусия

Групите споделят своите дигитални послания с класа. Въпросите за дискусия включват: Какви емоции изразяваше това пространство? Съгласни ли сме с това послание? Какво би могло да се промени в това пространство?

(около 15–20 минути)

D. ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ

Съображения за безопасност	Осигурете уважително заснемане, без запис на лица без разрешение, и безопасно придвижване в общи пространства.
Гъвкавост	Дейността може да се проведе на закрито или на открито и да се адаптира към аудио съобщения, ако видеото не е възможно.
Приобщаване и адаптация	Множество начини на изразяване (глас, изображение, движение) подкрепят разнообразните ученици. Ролите позволяват на всеки ученик да допринесе.
Проверка на разбирането	Учениците обясняват каква емоция е изразило тяхното пространство и защо са избрали това послание.
Оценяване и обратна връзка	Формиращо оценяване чрез дискусия и обратна връзка от връстници, с акцент върху яснотата на посланието и връзката с пространството.
Самооценка на учениците	Учениците разсъждават: Едно нещо, което нашето пространство искаше да каже, беше... / Едно нещо, което научих за пространствата днес, е...

Рефлексия върху модула

Модул 4 обедини три практически дейности, съсредоточени върху дигиталните и технологичните компетентности. Учениците използваха камери и фенерчета, за да изследват как светлината и сянката оформят градските пространства, проектираха приобщаващи площадки с помощта на Minecraft Education и създадоха кратки дигитални послания, които дадох глас на емоционалните качества на реалните места. Във всички дейности дигиталните инструменти не бяха цел сами по себе си, а средства за наблюдение, пространствено мислене и гражданско участие.



Дигиталните инструменти ни помагат да наблюдаваме, разбираме и проектираме по-добри пространства. Използваме технологиите, за да изследваме светлината, пространството и приобщаването в нашата общност.

Дейност 1 — Светлина и сянка

Учениците използваха дигитални камери, за да документират как светлината и сянката променят усещането, безопасността и видимостта на кварталните пространства.

Дейност 2 — Проектиране на приобщаваща площадка

Учениците приложиха мащаб и пространствено мислене в Minecraft, за да преработят училищни дворове, които подкрепят приобщаването и движението на всички потребители.

Дейност 3 — Гласът на пространството

Учениците създадоха кратки дигитални послания — видеа, аудио или визуални истории — за да изразят какво комуникират пространствата и как биха могли да бъдат подобрени.

☑ Модул 3.4 завършен — Дигитални и технологични компетентности. Учениците вече са подготвени да използват дигитални инструменти като средства за наблюдение, комуникация и преосмисляне на пространствата около тях.

 **СПИСЪК
ЗА
ПРОВЕРКА
НА
УЧИТЕЛЯ**

Преди да изпратите Учебната дейност, моля, проверете дали:

Архитектурно / Базирано на място учене

- Ученето е обвързано с реално пространство или място (училище, квартал, среда).
- Пространственото разбиране се развива чрез пряко наблюдение и опит.
- Дейността позволява множество валидни резултати и интерпретации.

Дизайн на обучението

- Насочвана дейност стъпка по стъпка
- Проучвателно-изследователско учене
- Учение, базирано на проект
- Експериментално / практическо учене

Ангажираност и взаимодействие на учениците

- Самостоятелна работа
- Работа по двойки
- Групово сътрудничество
- Участие по роли

Инструменти и медии

- Аналогови материали (макети, рисуване, физическо изследване)
- Дигитални инструменти за наблюдение, документиране или анализ
- Дигитални инструменти за създаване или симулация

Рефлексия и оценяване

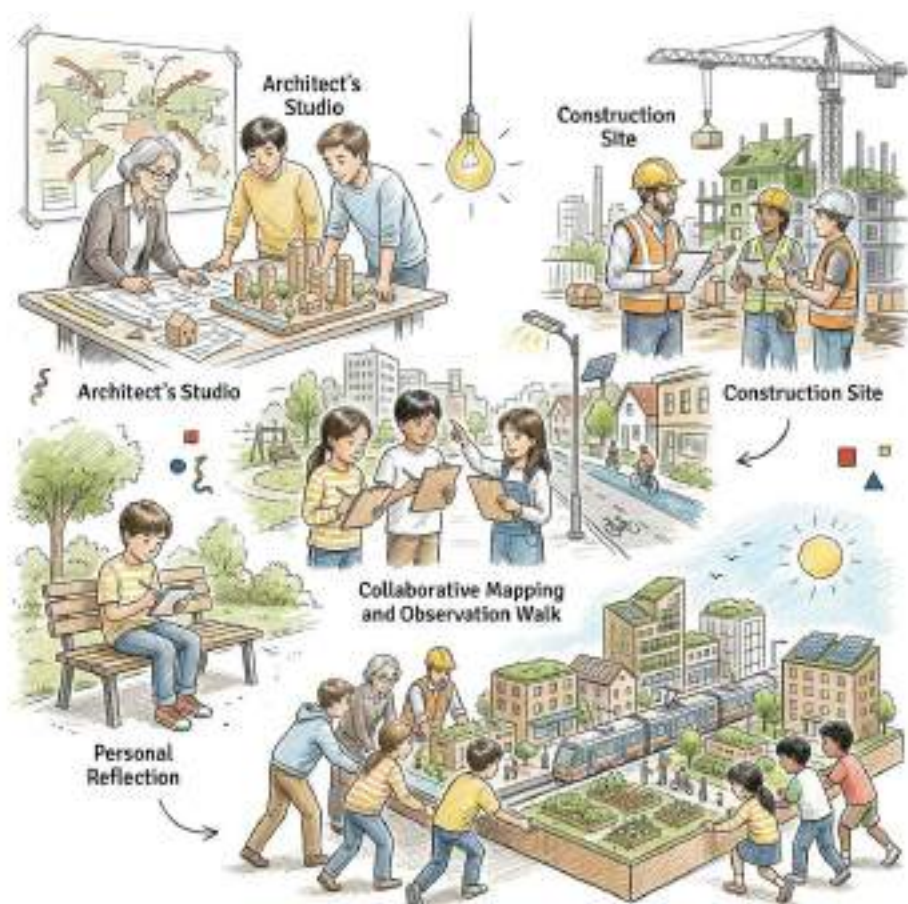
- Ръководена групова дискусия
- Презентация или споделяне от учениците
- Саморефлексия (устна или писмена)
- Наблюдение от учителя и формативна обратна връзка
- **Приобщаване и гъвкавост**
- Адаптиране към различни учебни нужди
- Гъвкаво време или контекст
- Множество начини учениците да изразят разбирането си

Tema 5 - Profesionalna svijest i učenje kroz stvarni svijet

By CASTRO VERDE

Grad je tim!

U ovoj modulu učenici istražuju profesije koje dizajniraju, grade i održavaju naše gradove. Kroz praktične aktivnosti, zajedničko mapiranje, posmatračke šetnje i ličnu refleksiju, učenici otkrivaju kako timski rad, građanska odgovornost i individualne snage doprinose stvaranju sigurnih, pristupačnih i održivih zajednica.



Učitelji će voditi učenike da povežu školske predmete sa stvarnim zanimanjima, pomažući im da shvate kako njihovi vlastiti interesi i vještine mogu oblikovati mjesta u kojima svi živimo.

Discover the people and skills behind our cities and spaces. Connect learning with real life, explore your strengths, and take action for a better future!



MAIN THEME: Learning about the people and skills that build our cities, understanding real-world tasks, and discovering our own strengths to make a positive difference.



1 THE CITY IS A TEAM!



Discover key professions and how they work together to design, build and care for our cities.



2 OUR PLACE, OUR EVIDENCE



Investigate real spaces in our school or community, collect evidence and propose ideas to make them safer, greener and more accessible.



3 MY CAREER COMPASS



Explore your strengths and interests, connect them to real careers and plan one SMART action to help people and the environment.



LEARNING OBJECTIVES

- Recognise key roles in designing, building and maintaining cities
- Connect school learning with real-world tasks
- Understand teamwork and community impact
- Explore personal strengths and interests
- Plan one action for a better and more inclusive future



KEY CONCEPTS



INCLUSION & SAFETY

- Different roles for participation
- Visual supports and clear instructions
- Adaptable tasks for all learners
- Safe and respectful environment
- Care for privacy and data
- Encourage every voice



WHAT STUDENTS LEARN THROUGH ARCHITECTURE



Aktivnost 1

Grad je timski rad!

Učenici otkrivaju da se gradovi *stvaraju kroz timski rad, a ne od strane jedne profesije. Koristeći ilustrovane kartice profesija, istražuju uloge arhitekata, urbanista, inženjera, građevinara, održavatelja i stručnjaka za zelenilo. Kroz grupno mapiranje, diskusiju i kratku aktivnost intervjua, učenici prepoznaju kako različite profesije doprinose sigurnim, pristupačnim i održivim mjestima.*



Uzrast

8–12 godina

Trajanje

90 minuta (2 × 45 min)

Predmeti

Građansko obrazovanje, Likovna kultura, Društvene nauke

Ključni pojmovi

- Saradnja
- Profesije
- Zajednica
- Održivost
- Pristupačnost
- Odgovornost

Obrazovni ciljevi

Učenici prepoznaju ključne profesije u izgradnji grada. Razumiju kako različite uloge sarađuju kako bi stvorile sigurna, pristupačna i održiva mjesta. Povezuju profesije sa stvarnim zadacima i potrebama zajednice.

Vještine

- Posmatranje i analiza
- Komunikacija
- Saradnja i timski rad
- Kritičko razmišljanje
- Prezentacijske vještine

B. PRIPREMA I FOKUS UČENJA

Materijali i resursi

- Kartice uloga profesija s ikonama i kratkim opisima
- Listovi A3 papira
- Samoljepljive poruke
- Flomasteri i obojene olovke
- Predložak plakata Karta karijere
- Opcionalno tablet ili pametni telefon za snimanje intervjua

Aktivacija prethodnog znanja

Započnite razrednom diskusijom: "Ko pomaže da se stvore, izgrade i održavaju naša škola, igralište ili grad?"

Vodeća pitanja:

- Ko dizajnira zgrade i javne prostore?
- Ko ih gradi?
- Ko ih održava sigurnim i funkcionalnim?

Strategije grupisanja i interakcije

Učenici rade u malim grupama od 3–5 članova. Svaka grupa dobija kartice profesija i sarađuje na izradi vizualne mape koja pokazuje kako različite uloge rade zajedno. Tokom aktivnosti podstiču se diskusija, pregovaranje i zajedničko donošenje odluka.



Kako funkcioniše Aktivnost 1

Opis aktivnosti:

Učenici otkrivaju da se gradovi stvaraju timskim radom, a ne djelovanjem samo jedne profesije. Koristeći ilustrirane kartice profesija, istražuju uloge arhitekata, urbanista, inženjera, graditelja, osoblja za održavanje i stručnjaka za zelenilo. Kroz grupno mapiranje, diskusiju i kratku aktivnost intervjua, učenici prepoznaju kako različite profesije doprinose sigurnim, pristupačnim i održivim mjestima. Aktivnost potiče učenike da povežu školske predmete sa stvarnim zanimanjima, istovremeno razvijajući svijest o saradnji, odgovornosti i građanskom angažmanu. Učenici izrađuju vizualni poster koji pokazuje kako različiti profesionalci rade zajedno kroz cijeli životni ciklus jednog mjesta — od planiranja i izgradnje do svakodnevnog korištenja i održavanja.



Korak 1 — Uvod i priprema (20 min):

Predstavite pitanje: "Šta je potrebno da se izgradi i održava igralište?" Pokrenite jednostavnu razrednu diskusiju oko faza PLANIRAJ – GRADI – KORISTI – ODRŽAVAJ. Predstavite kartice profesija i objasnite da gradove stvaraju timovi ljudi s različitim odgovornostima.

Korak 2 — Zamisli / Stvori (50 min):

Radeći u grupama, učenici raspoređuju kartice profesija duž vremenske linije izgradnje grada. Prepoznaju odnose između uloga, crtaju strelice koje pokazuju saradnju i razgovaraju o tome šta bi se desilo kada bi određena uloga nedostajala. Grupe izrađuju vizualni poster pod nazivom "Grad je tim!" i dodaju primjere održivih i inkluzivnih akcija povezanih sa svakom profesijom.

Korak 3 — Razmišljanje: Prezentacija i grupna diskusija (20 min):

Grupe predstavljaju svoje postere razredu. Učenici objašnjavaju jednu važnu vezu između profesija i jednu akciju koja doprinosi sigurnijem, zelenijem ili pristupačnijem gradu. Nastavnik podstiče refleksiju o tome kako timski rad pomaže u stvaranju boljih mjesta za sve.

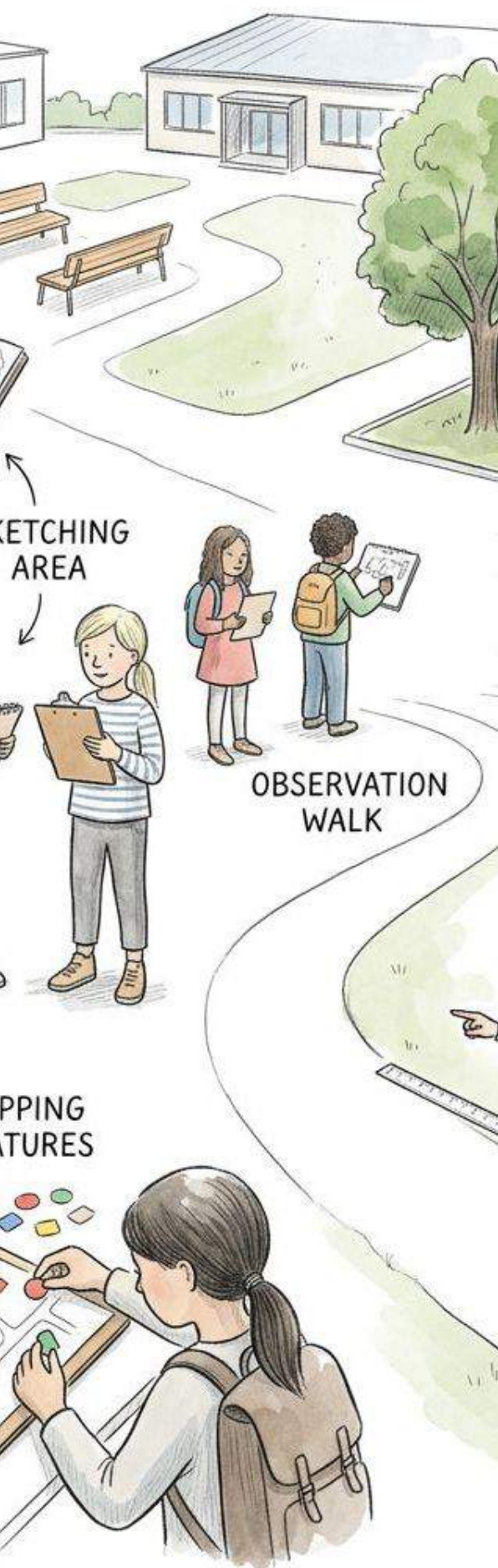
D. DODATNE INFORMACIJE

Sigurnosna razmatranja	Aktivnost se odvija u učionici koristeći papirne materijale i zadatke za diskusiju. Uspostavite jasna pravila za poštovanje u komunikaciji i zajedničko korištenje materijala. Ako se provode intervjui, učenici trebaju slijediti školske smjernice za zaštitu i privatnost i izbjegavati prikupljanje ličnih podataka.
Fleksibilnost	Aktivnost se može pojednostaviti smanjenjem broja profesija ili korištenjem samo vizuelnih kartica uloga. Također se može proširiti kroz gostujuće govornike, video intervjue, događaje Career Day ili dodatno istraživanje lokalnih profesija. Komponenta intervjua može se uraditi kod kuće ili zamijeniti primjerima koje daje nastavnik.
Inkluzija & prilagodba	Koristite vizuelne kartice uloga, ikone i pojednostavljene opise kako biste podržali različite učenike. Učenici mogu doprinositi govorom, crtanjem, pisanjem, organizovanjem kartica ili prezentovanjem. Grupne uloge mogu se prilagoditi prema individualnim snagama i potrebama. Dodatna podrška može se obezbijediti kroz unaprijed pripremljene predloške i vođena pitanja.
Provjera razumijevanja	Učenici pokazuju razumijevanje kada mogu: Navesti najmanje dvije profesije uključene u izgradnju grada; Objasniti kako različite uloge sarađuju; Identifikovati jednu održivu ili inkluzivnu akciju povezanu s nekom profesijom; Opisati zašto je timski rad važan u stvaranju i održavanju prostora. Predložene metode: izlazna kartica, Think–Pair–Share, prezentacija postera, pitanja nastavnika
Procjena i povratna informacija	Procjena je formativna i fokusira se na učešće, razumijevanje, saradnju i komunikaciju. Nastavnici posmatraju: Tačnost povezivanja profesija i uloga, Sposobnost objašnjavanja saradnje među profesijama, Učešće u grupnom radu, Razumijevanje pojmova održivosti i dostupnosti. Povratna informacija treba istaći i timski rad i razumijevanje stvarnih uloga.
Samoprocjena učenika	Na kraju aktivnosti, učenici razmišljaju o: 1. ☒ Mogu imenovati različite profesije uključene u stvaranje i održavanje gradova. 2. ☒ Mogu objasniti kako ljudi rade zajedno da poboljšaju mjesta. 3. ☒ Mogu prepoznati jednu profesiju koja me interesuje. 4. ☒ Mogu opisati jednu akciju koja pomaže da mjesta budu sigurnija, zelenija ili dostupnija. Učenici mogu odgovoriti koristeći: Skalu smajlića 😊 😐 😞 / Sistem semafora 🟢 🟡 🔴 / Kratku pisanu refleksiju

Aktivnost 2

Naše mjesto, naši dokazi

Učenici postaju mladi istraživači svog svakodnevnog okruženja. Kroz vođenu promatračku šetnju oko škole ili obližnjeg zajedničkog prostora, prikupljaju dokaze o tome kako mjesta funkcionišu i kako ljudi doživljavaju te prostore. Koristeći vizualne alate za posmatranje, fotografije, naljepnice, skice i bilješke, učenici prepoznaju pozitivne osobine kao i mogućnosti za poboljšanje.



Uzrast

8–12 godina

Trajanje

90–120 minuta (2 × 45 min + promatračka šetnja)

Predmeti

Građansko obrazovanje, geografija, prirodne nauke

Ključni pojmovi

Promatranje, pristupačnost, sigurnost, održivost, dokazi, zajednica

Vještine

Promatranje i dokumentovanje, prikupljanje podataka, kritičko mišljenje, komunikacija, timski rad, rješavanje problema

Aktivnost 2 — Na prvi pogled



Ciljevi učenja

- Učenici posmatraju i dokumentuju stvarne prostore koristeći jednostavne istraživačke metode.
- Učenici identifikuju prednosti i izazove povezane sa sigurnošću, pristupačnošću, udobnošću i održivošću.
- Učenici formulišu preporuke zasnovane na dokazima za poboljšanje školskog ili zajedničkog prostora.

B. PRIPREMA & FOKUS UČENJA

Materijali & resursi	Kontrolna lista opažanja sa simbolima i ikonama Školska karta ili odštampani zračni pregled Zelene, žute i crvene naljepnice Podloge za pisanje ili bilježnice Olovke i markeri Tablet ili pametni telefon za fotografije (opcionally) A3 poster list Opcionalno mjerač trake ili termometar
Aktiviranje prethodnog znanja	Započnite diskusijom: "Šta čini jedno mjesto udobnim, sigurnim i ugodnim za sve?" Vodeća pitanja: • Gdje volite provoditi vrijeme u školi i zašto? • Šta čini jedno mjesto lakim ili teškim za korištenje? • Kako možemo znati da li je nekom prostoru potrebno poboljšanje?
Strategije grupisanja & interakcije	Učenici rade u malim timovima za opažanje od 3–5 članova. Predložene uloge uključuju posmatrača, fotografa, zapisničara, označavača karte i prezentera. Timovi sarađuju tokom cijele aktivnosti i upoređuju nalaze tokom faze refleksije.

C. OPIS AKTIVNOSTI

Kako funkcioniraju Aktivnost 2

Opis aktivnosti	Učenici postaju mladi istraživači svog svakodnevnog okruženja. Kroz vođenu posmatračku šetnju oko škole ili obližnjeg prostora u zajednici, prikupljaju dokaze o tome kako mjesta funkcioniraju i kako ih ljudi doživljavaju. Koristeći vizuelne alate za posmatranje, fotografije, naljepnice, skice i bilješke, učenici prepoznaju pozitivne osobine, kao i mogućnosti za poboljšanje. Nakon prikupljanja informacija, organizuju svoje nalaze u zajedničku evidencijsku mapu i razvijaju praktične preporuke. Aktivnost uvodi učenike u metode iz stvarnog svijeta koje koriste urbanisti, dizajneri, istraživači i vođe zajednice, istovremeno podstičući odgovorno građanstvo i aktivno učešće u unapređenju zajedničkih prostora.
Korak 1 — Uvod i priprema (20 min)	Uvedite istraživačko pitanje: „Kako možemo učiniti naše školsko okruženje boljim za sve?” Pregledajte pravila posmatranja, smjernice o privatnosti i timske uloge. Predstavite kontrolnu listu za posmatranje i objasnite značenje zelenih (dobro funkcioniraju), žutih (potrebno poboljšanje) i crvenih (problematično područje) oznaka. Učenici vježbaju prepoznavanje primjera unutar učionice prije nego što započnu terensko posmatranje.
Korak 2 — Zamislite / stvorite (50–60 min)	Učenici provode šetnju za posmatranje kroz školsko dvorište, igralište, hodnik, vrt ili obližnji siguran javni prostor. Timovi prikupljaju dokaze posmatranjem, skiciranjem, fotografisanjem objekata (ne ljudi) i označavanjem lokacija na mapama. Identifikuju: 2 mjesta koja dobro funkcioniraju, 1 mjesto koje se može poboljšati, 1 mjesto koje predstavlja izazov. Po povratku u učionicu, timovi prenose svoje nalaze na veliku evidencijsku mapu i formulišu jednu praktičnu preporuku za poboljšanje.
Korak 3 — Refleksija: prezentacija i grupna diskusija (20–30 min)	Timovi predstavljaju svoje evidencijske mape i preporuke. Učenici upoređuju zapažanja i razgovaraju o zajedničkim temama kao što su sigurnost, udobnost, pristupačnost, zelenilo, hlad, sjedenje ili čistoća. Nastavnik vodi diskusiju o tome kako male promjene mogu pozitivno uticati na svakodnevna iskustva ljudi.

D. DODATNE INFORMACIJE

Sigurnosni aspekti	Šetnja posmatranja treba da se odvija samo u odobrenim i nadziranim područjima. Učenici treba da ostanu sa svojim grupama i da se pridržavaju školskih sigurnosnih procedura. Fotografije treba da se fokusiraju na prostore i predmete, a ne na pojedince. Kada je potrebno, treba pribaviti odgovarajuće dozvole.
Fleksibilnost	Aktivnost se može provoditi u zatvorenom prostoru, na otvorenom ili virtuelno, koristeći fotografije i mape. Rute posmatranja mogu se skratiti ili proširiti u zavisnosti od raspoloživog vremena i lokalnih uslova. Komponenta intervjua može se uključiti kao dodatna aktivnost.
Uključivanje & prilagodba	Alati za posmatranje treba da uključuju vizuelne simbole i jednostavan jezik. Učenici mogu doprinositi govorenjem, crtanjem, fotografisanjem, mapiranjem ili vođenjem bilješki. Uloge se mogu prilagoditi prema individualnim snagama i potrebama podrške. Alternativne opcije učešća trebaju biti dostupne učenicima s poteškoćama u kretanju ili komunikaciji.
Provjera razumijevanja	Učenici pokazuju razumijevanje kada mogu: • Prepoznati prednosti i slabosti u stvarnom prostoru. • Objasniti zapažanja koristeći dokaze. • Predložiti realno poboljšanje. • Opisati kako bi njihova preporuka mogla koristiti korisnicima. Predložene metode: prezentacija evidence mape, izlazna kartica, grupna diskusija, dnevnik posmatranja
Procjena & povratne informacije	Procjena se fokusira na: kvalitet zapažanja, korištenje dokaza za potkrepljivanje zaključaka, učešće u timskom radu, sposobnost predlaganja praktičnih rješenja, razmišljanje o pristupačnosti, sigurnosti i održivosti. Povratne informacije nastavnika treba da podstiču pažljivo posmatranje, konstruktivno razmišljanje i razmišljanje zasnovano na dokazima.
Samoprocjena učenika	✓ Mogu pažljivo posmatrati i dokumentovati prostor. ✓ Mogu prepoznati prednosti i izazove u svom okruženju. ✓ Mogu objasniti svoje ideje koristeći dokaze. ✓ Mogu predložiti poboljšanja koja pomažu ljudima i prostorima. Učenici mogu koristiti: skalu osmijeha 😊 😐 😞 / refleksiju semafora 🟢 🟡 🔴 / refleksiju u jednoj rečenici



Aktivnost 3

Moj budući gradski heroj

Učenici istražuju povezanost između onoga ko su i kako mogu doprinijeti svijetu oko sebe. Koristeći jednostavan okvir „Career Compass”, razmišljaju o svojim interesima, vještinama i vrijednostima te povezuju te lične osobine s profesijama koje oblikuju i brinu o mjestima. Aktivnost završava ličnim SMART planom djelovanja koji podstiče učenike da preduzmu jedan realan korak ka pomoći svojoj školi, komšiluku ili okolini.

Uzrast

8–12 godina

Trajanje

90 minuta (2 × 45 min)

Predmeti

Građansko obrazovanje, Društvene nauke, Lični i socijalni razvoj

Ključni pojmovi

Svijest o karijeri, Interesi, Vještine, Vrijednosti, Zajednica, Održivost

Vještine

Samorefleksija, Donošenje odluka, Postavljanje ciljeva, Komunikacija, Lična odgovornost, Razmišljanje o budućnosti

Aktivnost 3 — Na prvi pogled



Students identify interests...



Different people contribute to cities...



Students create personal action plan...



Učenički ciljevi

- Učenici prepoznaju svoje interese, snage i vrijednosti te ih povezuju s profesijama povezanim s izgrađenim okruženjem.
- Učenici razumiju da različiti ljudi doprinose gradovima na različite načine.
- Učenici izrađuju jednostavan lični akcioni plan koji promoviše održivost, uključivost ili dobrobit zajednice.

B. PRIPREMA & FOKUS UČENJA

B. PRIPREMA & FOKUS UČENJA	
Materijali & resursi	• Radni list "Tri kruga" (Interesi – Vještine – Vrijednosti) • Kartice zanimanja s ilustracijama • Samoljepljive bilješke ili obojene tačkice • A3 predložak "Moj kompas karijere" • Radni list za SMART akcioni plan • Marker i olovke • Opcionalno gostujući govornik ili kratki video o karijerama
Aktiviranje prethodnog znanja	Započnite kratkom diskusijom: "Ko pomaže da naša škola, komšiluk i grad budu bolja mjesta za život?" • Koje smo poslove do sada otkrili? • Koju biste ulogu voljeli isprobati jedan dan? • Koje vještine ove osobe koriste?
Strategije grupisanja i interakcije	Učenici prvo rade samostalno na aktivnostima samorefleksije, a zatim dijele ideje u parovima ili malim grupama. Podstiče se razgovor s vršnjacima kako bi učenici prepoznali snage i interese koje možda sami ne primjećuju.

Kako funkcioniše Aktivnost 3

Učenici istražuju vezu između onoga ko su i načina na koji mogu doprinijeti svijetu oko sebe. Koristeći jednostavan okvir „Career Compass“, razmišljaju o svojim interesima, vještinama i vrijednostima te povezuju ove lične osobine s profesijama koje oblikuju i brinu o mjestima. Kroz ilustrirane kartice zanimanja, diskusiju i vođeno razmišljanje, učenici otkrivaju da postoji mnogo načina da doprinesu sigurnijim, zelenijim i inkluzivnijim zajednicama. Aktivnost završava ličnim SMART akcionim planom koji podstiče učenike da preduzmu jedan realan korak ka pomoći svojoj školi, susjedstvu ili okolišu. Fokus nije na odabiru budućeg zanimanja, već na razumijevanju kako lične snage mogu stvoriti pozitivne promjene.



Korak 1 — Uvod i priprema (20 min):

Započnite razgovorom o profesijama koje su učenici susreli u prethodnim aktivnostima. Predstavite ideju da svako ima jedinstvene interese, vještine i vrijednosti. Prikažite tri kruga: Šta volim, U čemu sam dobar/dobra i Šta mi je važno. Objasnite da nam ovo može pomoći da otkrijemo različite načine na koje možemo doprinijeti svojoj zajednici.

Korak 2 — Zamisli / Stvori (50 min):

Učenici popunjavaju svoj radni list Tri kruga i razgovaraju o svojim idejama s partnerom. Zatim istražuju ilustrirane kartice zanimanja i biraju dvije ili tri uloge koje se povezuju s njihovim interesima i snagama. Koristeći A3 predložak Career Compass, kreiraju vizuelni profil koji prikazuje njihove interese, vještine, vrijednosti i moguće buduće uloge. Na kraju, učenici razvijaju jednostavan SMART akcioni plan s jednom ostvarivom aktivnošću koja podržava održivost, inkluziju, sigurnost ili unapređenje zajednice.

Korak 3 — Refleksija: Prezentacija i grupna diskusija (20 min):

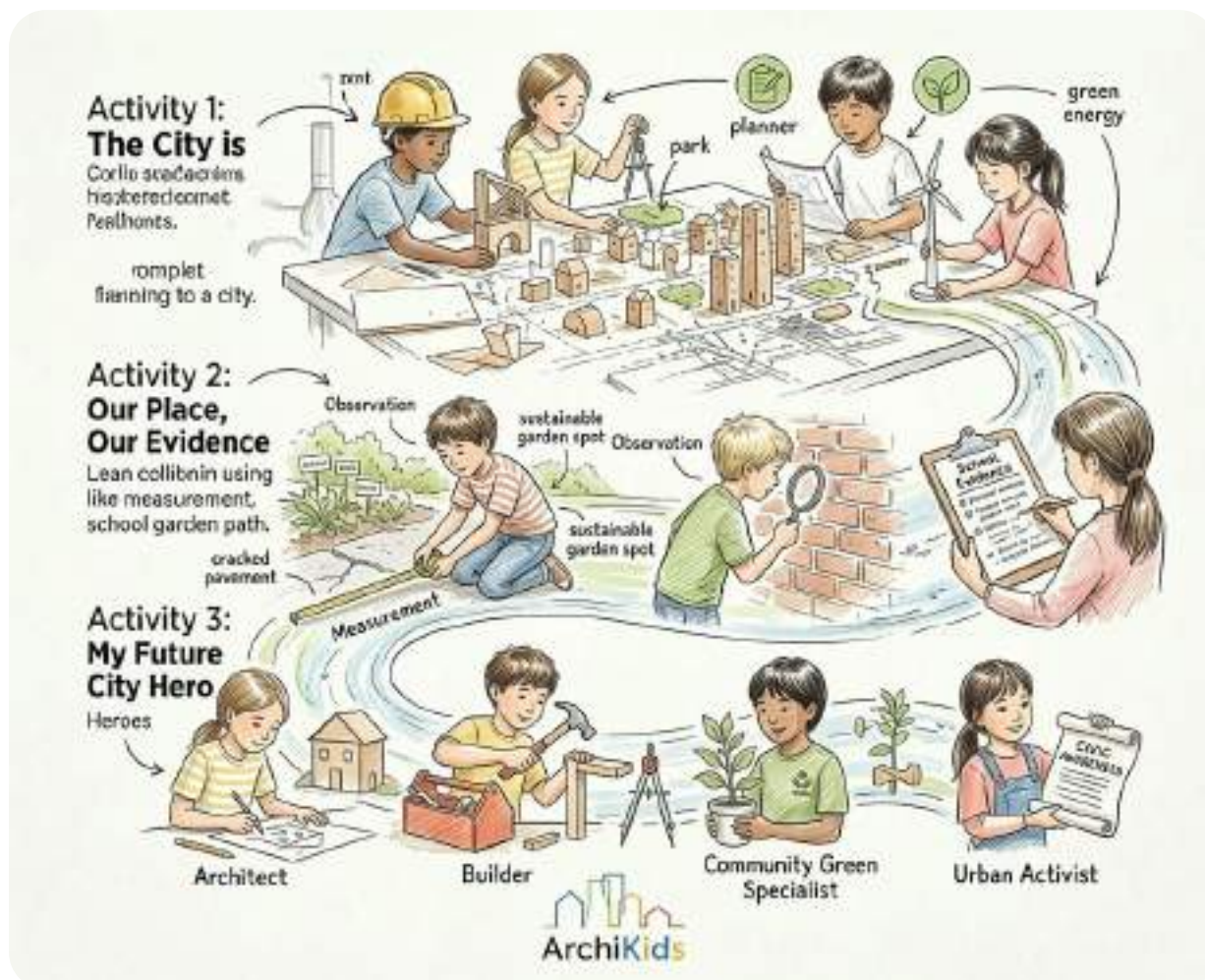
Učenici predstavljaju svoj Career Compass i dijele jednu aktivnost koju bi željeli ostvariti. Razred razgovara o tome kako različite snage i interesi doprinose stvaranju boljih mjesta. Nastavnik naglašava da zajednicama trebaju mnogi različiti talenti koji rade zajedno.

D. DODATNE INFORMACIJE

Sigurnosna razmatranja	Aktivnost se odvija u učionici i uključuje diskusiju i refleksiju. Uspostavite okruženje puno poštovanja u kojem se učenici osjećaju ugodno dijeleći lične interese i ideje. Naglasite da nema tačnih ili netačnih odgovora i da se svi doprinosi cijene.
Fleksibilnost	Učenici mogu završiti aktivnost pisanjem, crtanjem, izradom kolaža, simbolima ili usmenim objašnjenjem. SMART plan se može pojednostaviti za mlađe učenike ili proširiti u duži projekat za starije učenike.
Uključivanje i prilagodba	Obezbijedite vizualne kartice zanimanja, početke rečenica i primjere za učenike kojima je potrebna dodatna podrška. Omogućite više načina izražavanja ideja i podstaknite podršku vršnjaka tokom aktivnosti refleksije. Fokusirajte se na snage, a ne na akademski uspjeh.
Provjera razumijevanja	Učenici pokazuju razumijevanje kada mogu: • Opisati svoje interese, vještine i vrijednosti. • Povezati lične snage s jednim ili više zanimanja. • Objasniti kako različite uloge doprinose zajednicama. • Prepoznati jednu realnu akciju koju mogu poduzeti. Predloženi načini: rad u paru, prezentacija Career Compassa, izlazna refleksiona kartica, pitanja nastavnika
Ocjenjivanje i povratna informacija	Ocjenjivanje se fokusira na: angažman u samorefleksiji, razumijevanje povezanosti između zanimanja i uloga, sposobnost prepoznavanja ličnih snaga, kvalitet i realnost SMART akcionog plana, učešće u diskusiji i dijeljenju. Povratna informacija nastavnika treba poticati samopouzdanje, radoznalost i lični razvoj.
Samoprocjena učenika	✓ Mogu prepoznati svoje interese, vještine i vrijednosti. ✓ Mogu povezati svoje snage s različitim zanimanjima. ✓ Razumijem da mnogi ljudi rade zajedno kako bi unaprijedili mjesta. ✓ Mogu opisati jednu akciju koju ću poduzeti da pomognem svojoj zajednici. Učenici mogu koristiti: Emojije za refleksiju 😊 😐 😞 / SemaforSKU refleksiju 🟢 🟡 🔴 / Ličnu obavezu u jednoj rečenici

Refleksija modula

Ovaj modul je učenike uveo u svijet zanimanja koja oblikuju, grade i održavaju naše gradove i zajednice. Kroz tri međusobno povezane aktivnosti, učenici su istraživali kako timski rad, posmatranje i lične snage doprinose stvaranju sigurnih, pristupačnih i održivih mjesta.



Zajedno, ove aktivnosti su pomogle učenicima da razviju građansku svijest, kritičko razmišljanje i osjećaj lične odgovornosti — razumijevajući da svako ima ulogu u tome da mjesta budu bolja za sve.

Aktivnost 1 — Grad je tim!

Zanimanja, saradnja, životni ciklus izgradnje grada

Aktivnost 2 — Naše mjesto, naši dokazi

Obilazak posmatranjem, mapiranje dokaza, preporuke

Aktivnost 3 — Moj budući gradski heroj

Career Compass, lične snage, SMART akcioni plan

✓ Modul 5 je završen. Učenici su spremni da primijene svoje učenje na stvarne karijere i izazove zajednice.



NASTAVNIČ KA KONTROLN A LISTA

Prije predaje Učenja aktivnosti, molimo provjerite da li:

Arhitektura- / učenje zasnovano na prostoru

- Učenje je zasnovano na stvarnom prostoru ili mjestu (škola, naselje, okruženje).
- Prostorno razumijevanje se razvija kroz direktno posmatranje i iskustvo.
- Aktivnost omogućava više valjanih ishoda i tumačenja.

Dizajn učenja

- Vođena aktivnost korak po korak
- Istraživanje zasnovano na pitanjima
- Učenje zasnovano na projektu
- Iskustveno / praktično učenje

Angažman i interakcija učenika

- Individualni rad
- Rad u paru
- Grupna saradnja
- Učešće kroz uloge

Alati & mediji

- Analogne materijale (modeli, crtanje, fizičko istraživanje)
- Digitalne alate za posmatranje, dokumentovanje ili analizu
- Digitalne alate za stvaranje ili simulaciju

Refleksija & procjena

- Vođena grupna diskusija
- Prezentacija ili dijeljenje učenika
- Samorefleksija (usmena ili pisana)
- Posmatranje nastavnika i formativna povratna informacija
- **Inkluzija & fleksibilnost**
- Prilagodba za različite potrebe učenja
- Fleksibilno vrijeme ili kontekst
- Više načina da učenici izraze razumijevanje



Тема 6 - Архитектура, устойчивост и дигитални бъдеща

ОТ RAGINA

Тази тема изследва как архитектурата и изградената среда могат да се използват като учебно средство за развитие на **дигитална компетентност, осведоменост за устойчивост и европейски ценности**. Чрез дейности, свързани с архитектурата, учениците се учат да разбират пространството като система, оформена от екологична отговорност, дигитални инструменти и ориентиран към човека дизайн.

Темата представя архитектурата не като професия, а като **споделена културна и гражданска практика**, тясно свързана с ежедневието, климатичните предизвикателства и технологичната промяна.

Тема 6 действа като **свързваща тема** в рамките на инструментариума. Тя изрично свързва Architecture-Based Learning с три ключови европейски рамки:

- **DigComp** – използване на дигитални инструменти за наблюдение, документиране, моделиране и комуникиране на пространствени идеи;
- **GreenComp** – разбиране на устойчивостта чрез пространство, материали, енергия и въздействие върху околната среда;
- **New European Bauhaus** – свързване на устойчивост, естетика и приобщаване чрез учене чрез дизайн.

Фокусът не е върху абстрактните рамки, а върху **това, което учениците всъщност правят**: наблюдават пространството, вземат решения, използват дигитални инструменти смислено и разсъждават върху това как средата влияе на хората и планетата.

MODULE 3.6

ARCHITECTURE, SUSTAINABILITY & DIGITAL FUTURES

Designing a better future through sustainable thinking, digital tools and human-centred spaces.



MAIN THEME: Architecture helps us imagine, create and care for a better future. We use digital tools, think sustainably and design spaces that are beautiful, functional and inclusive.



1 DESIGN MY SMART ROOM: GEOMETRY IN INTERIOR & OBJECT DESIGN



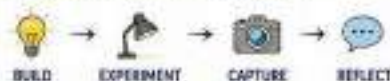
Students design a room and furniture using geometric shapes. They explore materials, function and comfort while using simple digital tools to document and share their ideas.



2 LIGHT & SHADOW: EXPERIENCING OUR NEIGHBOURHOOD



Students build a neighbourhood model and experiment with light and shadow. They use digital tools to capture and analyse how light changes the way we experience space.



3 DIGITAL BUILDERS: INCLUSIVE PLAYGROUND DESIGN



Students design an inclusive playground using digital tools. They think about different users, accessibility, nature and sustainability to create spaces for everyone.



LEARNING OBJECTIVES

- ✓ Use digital tools to observe, document and communicate ideas
- ✓ Understand sustainability through materials, energy and nature
- ✓ Design functional, inclusive and beautiful spaces
- ✓ Develop spatial thinking and creativity
- ✓ Collaborate and share ideas with others



KEY CONCEPTS



INCLUSION & SAFETY

- ✓ Different roles for participation
- ✓ Flexible tasks and materials
- ✓ Safe use of tools and devices
- ✓ Adaptable for different learning needs
- ✓ Respectful collaboration and shared decisions



WHAT STUDENTS LEARN THROUGH ARCHITECTURE



Дейност 1

Проектирайте моята умна стая: Геометрия в интериорния и обектния дизайн

Учениците изграждат прост модел на квартал и експериментират с различни източници на светлина. Те фотографират и анализират как светлината и сянката влияят върху усещането, видимостта и безопасността на едно пространство.



Възраст

8–12 години

Продължителност

50-60 минути

Предмети

Наука, изкуство и ИКТ

Ключови понятия

- Геометрия, 3D форми (куб, цилиндър, призма),
- Функция, материал, интериорен дизайн, прототип

Учебни цели

Учениците ще могат да:

1. Разпознават и използват основни геометрични фигури и 3D тела в дизайна на мебели и стаи.
2. Използват прости цифрови инструменти, за да наблюдават, документируют и комуникират пространствени идеи.
3. Обясняват как изборът на материали и дизайн влияе върху функцията, комфорта и устойчивостта.

Придобити умения

- Пространствено мислене (разбиране на 2D/3D и организация на пространството)
- Творчески дизайн и решаване на проблеми
- Цифрово наблюдение и визуална комуникация
- Осъзнатост за материалите и функционално мислене
- Сътрудничество и работа в екип

В. ПОДГОТОВКА И ФОКУС НА УЧЕНЕ

Материали и ресурси

Нискотехнологични (основен вариант):

- Хартия
- Моливи и линийки
- Цветни моливи
- Предварително начертани шаблони на стаи (по избор)
- Малки парчета картон
- Лепило / тиксо

ИКТ подкрепа (нискотехнологична дигитална интеграция):

- Проектор или интерактивна дъска
- Презентационни слайдове с примери за мебели
- Таблет или училищно устройство (по избор) за фотографиране на дизайни
- Проста програма за рисуване (по избор: Paint, Canva, Jamboard или подобна)

Активиране на предходни знания

Класна дискусия:

- *Какви форми можете да откриете в стаята си в момента?*
- *Защо според вас вашият стол или маса е направен от този материал?*

Стратегии за групиране и взаимодействие

Учениците първо работят индивидуално, а след това в екипи по 3–4. В групите се разпределят роли (дизайнер, отговорник за материалите, скициращ, представящ), за да се осигури равноправно участие. Сътрудничеството се подпомага чрез общо вземане на решения, обсъждане и кратки групови презентации.



С. ОПИСАНИЕ НА ДЕЙНОСТТА

Как работи дейност 1

Описание на дейността:

Учениците проектират функционален интериор на стая (спалня, кухня или всекидневна), като използват геометрични фигури за създаване на мебели и организиране на пространството. Те започват с анализ на реални интериорни примери, показани чрез кратка дигитална презентация, като идентифицират форми, материали и функции. Всеки ученик скицира един мебелен обект, наблюдавайки как геометрията подпомага употребата и комфорта. В екипи учениците планират цялостно разпределение на стаята от изглед отгоре, съчетавайки аналогово рисуване с допълнителна дигитална документация по избор (снимане или дигитално анотиране на проектите). Дигиталните инструменти подпомагат наблюдението, сравнението и комуникацията на идеи, а не техническите умения за чертане. Учениците обосновават пространствените и материалните си решения и отразяват как дизайнът може да бъде функционален, естетичен, приобщаващ и екологично съобразен.

Стъпка 1 — Въведение и подготовка

Учителят представя идеята, че светлината влияе върху начина, по който възприемаме и използваме пространството. В групи учениците изграждат прост модел на квартал и обсъждат къде хората биха могли да се движат, да се събират или да избягват определени зони.

(около 25 минути)

Стъпка 2 — Представи си / Създай

Учениците експериментират с лампи и фенерчета, като променят ъглите, разстоянията и позициите им. Наблюдават как сенките се променят и записват снимки или кратки видеа, които подчертават различни пространствени ефекти и настроения.

(около 35 минути)

Стъпка 3 — Размисъл: Презентация и групова дискусия

Групите споделят избрани изображения или видеа и обясняват как светлината е променила възприятието за пространството. Въпросите за размисъл включват: Къде бихте се чувствали в безопасност или в несигурност? и Как архитектурният дизайн би могъл да подобри това пространство чрез осветление?

(около 20 минути)

D. ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ

Съображения за безопасност	Използвайте ножици и лепило внимателно под наблюдението на учителя. Осигурете свободно място на работния плот за рисуване и работа по модела. Насърчавайте уважителна работа в екип. Без тичане или бутане по време на групова работа.
Гъвкавост	Дейността може да бъде съкратена до една фаза (само проектиране на обект) за 30-минутен урок или разширена с прости модели от картон. Тя може да се проведе изцяло на хартия, да се адаптира за инструменти за дигитално рисуване или да се свърже с анализ на реално класно пространство.
Приобщаване и адаптация	Осигурете визуални шаблони на форми и карти с лексика за подкрепа. Позволете устни обяснения вместо писмени етикети. Предложете опростени планове или предварително нарисувани очертания на помещенията. Предизвикайте напредналите ученици със скала, правила за устойчивост или подобрения на ергономията. Насърчавайте взаимопомощта в смесени по способности екипи.
Проверка на разбирането	Учениците демонстрират разбиране чрез скици, планове на помещения и дигитална документация, като използват правилно геометрични форми, избират подходящи мебели и обясняват избора на материали по време на презентациите.
Оценяване и обратна връзка	Ученето се наблюдава чрез скиците на учениците, плановете на помещения и дигиталните презентации или сниманите проекти. Учителят предоставя формираща обратна връзка чрез насочващи въпроси. Кратка рефлексия в Mentimeter подпомага дигиталното участие и обратната връзка между връстници.
Самооценка на учениците	Учениците попълват кратък exit ticket: • Каква форма използвах и защо? • Кой избор на материал беше най-логичен? Оценяват екипната си работа (1–3) и споделят едно подобрение за бъдещ дизайн.

Дейност 2

Моят устойчив училищен кът

Учениците работят като дизайнерски екипи, за да преработят конкретна част от училищния двор с помощта на *Minecraft Education*. Те измерват реални пространства, превръщат наблюденията в дигитален модел и се фокусират върху приобщаването, движението и споделеното използване на пространството.

Възраст 8–12 години

Продължителност: 60 минути (2 учебни часа)

Предмети: Наука, Изкуство, Гражданско образование, История

Ключови понятия

- Устойчивост,
- Функция на пространството,
- Материали, Комфорт,
- Околна среда, Потребности на потребителя

Придобити умения

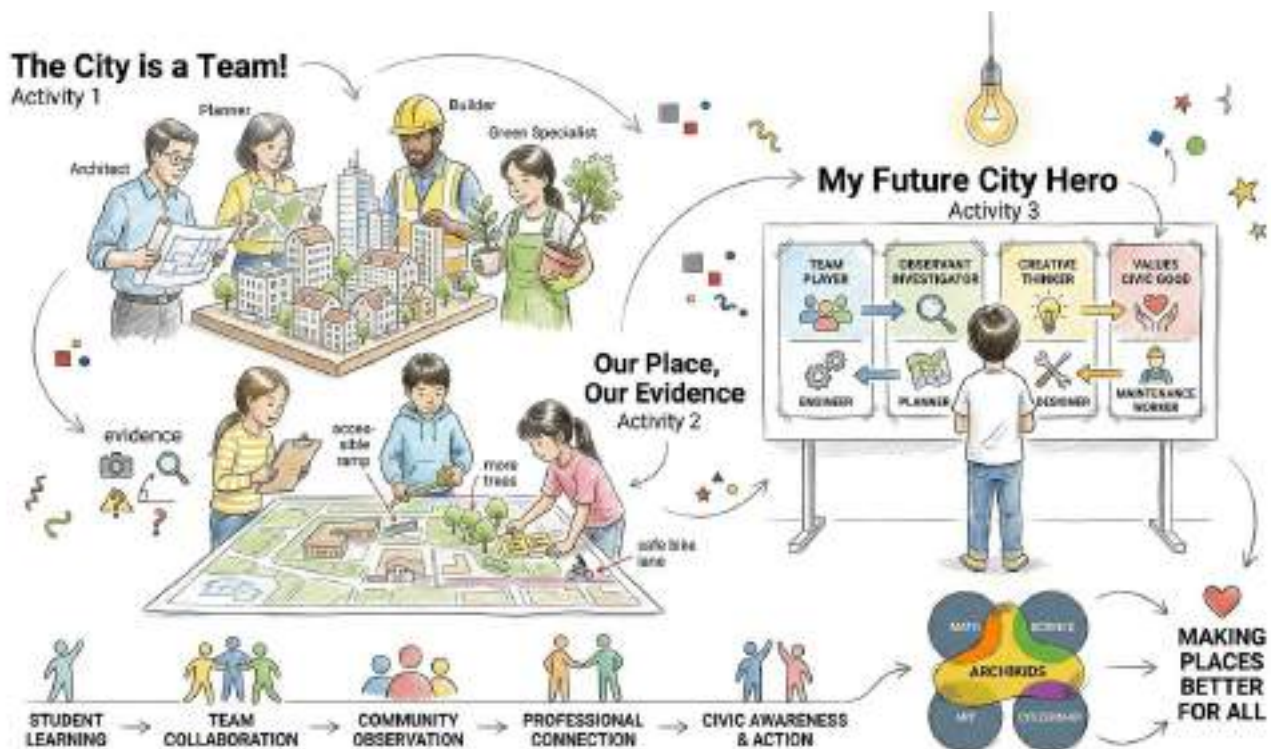
- Наблюдение и екологична осведоменост
- Съвместно решаване на проблеми
- Вземане на решения и аргументация
- Визуална комуникация и представяне
- Устойчиво мислене



Дейност 2 — Накратко

Моят устойчив училищен кът

Последователен преглед за учителите, който обхваща ключовата информация за дейността Digital Builders: Inclusive Playground Design.



Учебни цели

Учениците ще:

- Разбират как дизайнът на пространството влияе върху комфорта и въздействието върху околната среда.
- Разпознават устойчиви материали и прости екологични решения.
- Обясняват как дизайнерските решения подкрепят благосъстоянието и отговорното използване на ресурсите.

В. ПОДГОТОВКА И ФОКУС НА УЧЕНЕ

Материали и ресурси

- Хартия и моливи
- Клипбордове (по избор)
- Цветни моливи/маркери
- Отпечатани снимки на училищни пространства или таблети (по избор)
- Лепящи бележки
- Прости карти с икони за устойчивост (светлина, растения, рециклиране, вентилация)

Активиране на предишни знания

Учениците обсъждат познати училищни пространства. Водещи въпроси:

- Къде се чувствате най-удобно в училище?
- Какво прави едно място приятно или неприятно за престой?

Стратегии за групиране и взаимодействие

Учениците работят в малки групи от 3–4 души с разпределени роли (наблюдател, записващ, дизайнер, презентатор). Сътрудничеството се подпомага чрез съвместно наблюдение, обсъждане и колективно вземане на решения.



С. ОПИСАНИЕ НА ДЕЙНОСТТА

Как работи дейност 2

Описание на дейността:

Учениците изследват реално училищно пространство (ъгъл от класната стая, коридор, кът за четене или външна зона) и анализират как то подпомага комфорта, ученето и отговорността към околната среда. Използвайки наблюдателни листове, те идентифицират светлина, материали, движение и използване на пространството. След това групите преработват избраната зона, за да я направят по-устойчива и удобна за ползване, като добавят елементи като растения, решения за естествена светлина, рециклирани материали или гъвкави места за сядане. Учениците създават прост визуален проект, комбиниращ рисунки и символи за устойчивост. Цифрови изображения или слайдове могат да подпомогнат сравнението между съществуващия и подобрения дизайн. Фокусът е върху разбирането как ежедневните среди могат да се променят чрез отговорни дизайнерски решения, а не върху естетическото съвършенство.

Стъпка 1 — Въведение и подготовка

Учителят представя предизвикателството: подобрете реално училищно пространство по устойчив начин. Учениците обсъждат комфорта и въздействието върху околната среда. Обясняват се критериите за наблюдение и ролите в екипа (10 мин).

Стъпка 2 — Представи си / Създай

Групите наблюдават избрана училищна зона и отбелязват материали, светлина, движение и нуждите на потребителите. Те идентифицират проблемите и проектират подобрения чрез рисунки и символи за устойчивост. Учениците обосновават как решенията им подобряват комфорта и намаляват въздействието върху околната среда (35 мин).

Стъпка 3 — Рефлексия: представяне и групова дискусия

Групите представят идеите си за преработка. Въпроси за дискусия:

- Как вашият дизайн помага на хората да се чувстват по-добре?
- Как помага на околната среда?
- Класът сравнява различните решения (15 мин).

D. ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ

Съображения за безопасност	Учениците се движат спокойно по време на наблюдението. Учителят наблюдава преходите между пространствата. Без катерене или преместване на тежки мебели
Гъвкавост	Може да се изпълни с помощта на снимки вместо реално изследване или да се адаптира за външни училищни пространства. Може да се съкрати до етап само на проектиране.
Приобщаване & адаптация	Предоставете визуални подсказки и карти с думи. Позволете устни обяснения или отговори чрез рисунки. Групирането на ученици с различни нива подпомага ученето чрез връстници. Напредналите ученици могат да изчисляват спестявания на ресурси.
Проверка на разбирането	Учениците демонстрират разбирането си чрез рисунки за преработка и обяснения, свързващи комфорт, материали и избори за устойчивост.
Оценяване & обратна връзка	Учителят наблюдава дискусии и процесите на аргументиране, като предлага насочващи въпроси. Обратната връзка се фокусира върху осъзнатостта за устойчивост и обосновката на дизайнерските решения.
Самооценка на ученика	Изходна бележка: • Една устойчива идея, която добавих • Една промяна, която мога да подобря следващия път



Деятелност 3

Проектирайте блок на град на бъдещето

Възраст

10–12 години

Продължителност: 60–90 минути

Предмети: География, ИКТ, Изкуство, История

Ключови понятия:

- Градско пространство, Общност,
- Устойчивост, Мобилност,
- Зелени площи,
- Умен град

Придобити умения:

- Системно мислене
- Пространствено планиране
- Сътрудничество и договаряне
- Творческо решаване на проблеми
- Комуникация на идеи

Дейност 3 — Накратко

Проектирайте градски квартал на бъдещето

Учебни цели:

Учениците ще:

- Разберат как градските пространства балансират хората, технологиите и околната среда.
- Проектират малка градска зона, като отчитат мобилността, зелените пространства и нуждите на общността.
- Обяснят как дигиталните и устойчивите решения подобряват ежедневието.



Б. ПОДГОТОВКА И ФОКУС НА УЧЕНЕТО

Материали и ресурси	• Големи листове хартия (A3/A2) • Маркери и линейки • Отпечатани икони (транспорт, дървета, сгради, енергия) • Таблети/проектор за примери (по избор) • Самозалепващи листчета
Активиране на предишни знания	Обсъждане за квартали и градове. Насочващи въпроси: • Какво прави един град добър за хората? • Къде хората се движат, срещат и почиват?
Стратегии за групиране и взаимодействие	Учениците работят в екипи от 4 души с ротационни роли (планиращ, експерт по околната среда, дизайнер на мобилност, презентатор). Решенията трябва да се вземат колективно.

С. ОПИСАНИЕ НА ДЕЙНОСТТА

Как работи Дейност 3

Описание на дейността:

Учениците проектират малък „квартал на бъдещия град“, който балансира между сгради, природа, мобилност и обществен живот. След анализ на примери за градски пространства, екипите планират улици, обществени зони, жилища и зелени площи върху голяма карта. Те трябва да отчитат маршрутите на придвижване, достъпността, въздействието върху околната среда и социалното взаимодействие. Дигитални изображения или слайдове представят концепции като пешеходни зони, възобновяема енергия и споделени пространства. Учениците използват символи, за да обозначат устойчиви и интелигентни решения (велосипедни алеи, соларни покриви, паркове). Дейността поставя акцент върху системното мислене — разбирането как решенията в една част на града влияят на хората и околната среда другаде. Насърчават се множество дизайнерски решения.

Стъпка 1 — Въведение и подготовка

Учителят представя идеята за „бъдещ град“. Учениците обсъждат нуждите на града и разглеждат примери за устойчиви градски пространства. Обясняват се правилата за проектиране и целите на планирането (10–15 мин.).

Стъпка 2 — Представи си / Създай

Екипите проектират своя градски квартал с помощта на карти, символи и рисунки. Те организират сгради, зелени площи и транспортни маршрути, като отчитат достъпността и устойчивостта. Групите обосновават решенията си и адаптират плановете чрез обсъждане (40 мин.).

Стъпка 3 — Рефлексия: Представяне и групова дискусия

Екипите представят градските квартали и обясняват избора си. Въпроси за рефлексия:

- Как вашият град подкрепя хората и природата?
- Какво го прави готов за бъдещето?

Класът сравнява различните стратегии за планиране (15 мин.).

D. ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ

Съображения за безопасност	Осигурете безопасна употреба на ножици и маркери. Поддържайте организирано работно пространство, за да избегнете струпване по време на групова работа.
Гъвкавост	Може да бъде опростена до планиране на хартия или разширена до 3D модели от картон или дигитални инструменти за картографиране.
Приобщаване и адаптация	Осигурете шаблони и икони за подкрепа. Позволете устно обяснение вместо писмен текст. По-напредналите ученици добавят правила за зонироване или енергийни стратегии.
Проверка на разбирането	Учениците показват разбирането си чрез пространствени разположения и обяснения, свързващи мобилността, околната среда и нуждите на общността.
Оценяване и обратна връзка	Учителят наблюдава сътрудничеството и аргументацията, като дава формативна обратна връзка чрез насочващи въпроси за устойчивостта и пространствените отношения.
Самооценка на учениците	Учениците отразяват: • Една идея, която подобри нашия град • Едно силно качество на екипната работа

 **СПИСЪК
ЗА
ПРОВЕРКА
НА
УЧИТЕЛЯ**

Преди да подадете учебната дейност, моля, проверете дали:

Архитектурно / обучение, базирано на място

- Обучението е основано на реално пространство или място (училище, квартал, среда).
- Пространственото разбиране се развива чрез пряко наблюдение и опит.
- Дейността позволява множество валидни резултати и интерпретации.

Учебен дизайн

- Направлявана дейност стъпка по стъпка
- Изследване, основано на въпроси
- Проектно базирано обучение
- Експериментално / практическо обучение

Ангажираност и взаимодействие на учениците

- Индивидуална работа
- Работа по двойки
- Групово сътрудничество
- Участие по роли

Инструменти и медии

- Аналогови материали (модели, рисуване, физическо изследване)
- Дигитални инструменти за наблюдение, документация или анализ
- Дигитални инструменти за създаване или симулация

Рефлексия и оценяване

- Водена групова дискусия
- Представяне или споделяне от учениците
- Саморефлексия (устна или писмена)
- Наблюдение от учителя и формираща обратна връзка
- **Приобщаване и гъвкавост**
- Адаптиране към различни учебни потребности
- Гъвкаво време или контекст
- Множество начини учениците да изразят разбирането си

5. Оценяване и рефлексия

(леко, практично, пригодно за учители)

Тази част помага на учителите да разпознаят значимо учене, без да превръщат архитектурно базираните дейности във формални упражнения за оценяване. Фокусът е върху ученическото мислене, участие и разбиране на пространството, а не върху качеството на крайния продукт.

5.1 Наблюдение от учителя

По време и след дейността учителите могат да наблюдават дали учениците:

- използват основен пространствен речник (напр. близо/далеч, функция, ориентация, мащаб);
- обясняват причините зад своите идеи и решения;
- разбират как пространствата влияят върху начина, по който хората живеят, се движат и взаимодействат помежду си;
- работят ефективно заедно, споделят отговорности и слушат другите.

Тези наблюдения предоставят поглед върху ученическия процес на учене и помагат на учителите да разпознаят области, които може да изискват допълнителна подкрепа или разговор.

5.2 Рефлексия на учениците

Рефлексията насърчава учениците да помислят върху това какво са научили и как са подходили към дейността. Тя може да бъде под формата на кратка дискусия, писмен отговор или проста рутина в класната стая.

Предложения за въпроси за рефлексия:

- Кое е едно ново нещо, което днес забеляза или научи?
- Коя част от дейността те прави най-горд/а?
- Ако правеше тази дейност отново, какво би направил/а различно?

Няма правилни или грешни отговори. Целта е да се подкрепи осъзнаването на учебния процес и да се насърчат учениците да ценят собствения си напредък.

5.3 Рефлексия на учителя

След урока учителите могат накратко да разсъждават върху собствената си практика, като разгледат следните въпроси:

- Кои части от дейността работиха особено добре?
- Кога учениците бяха най-ангажирани?
- Какво бих опростил, адаптирал или променил следващия път?

Тази кратка рефлексия подкрепя непрекъснатото усъвършенстване и увереното използване на ArchiKids Toolbox.

5.4 Бързи рефлексивни рубрики

Следните рубрики са предназначени като гъвкави инструменти за насочване. Те не са формални инструменти за оценяване и трябва да се използват за подкрепа на наблюдението, обратната връзка и рефлексията.

Креативен процес

Ниво	Описание
Развива се	Ученикът следва указанията и участва в дейността.
Напредва	Ученикът изследва идеи, взема решения и опитва различни подходи.
Уверен	Ученикът развива идеи самостоятелно, обяснява решенията си и разсъждава върху процеса.

Сътрудничество & комуникация

Ниво	Описание
Развива се	Ученикът участва, но може да има нужда от подкрепа, за да си сътрудничи с другите или да споделя идеи.
Напредва	Ученикът си сътрудничи с връстници, допринася с идеи и слуша внимателно.
Уверен	Ученикът активно подкрепя груповата работа и комуникира идеите си ясно и конструктивно.

Пространствено разсъждение / STEAM разбиране

Ниво	Описание
Развива се	Ученикът разпознава основните пространствени елементи и прости взаимоотношения.
Напредва	Ученикът показва разбиране за пространството, функцията и връзките между идеите.
Уверен	Ученикът ясно обяснява как пространствените, социалните и STEAM концепциите са взаимосвързани.

Самооценка на ученика (по избор)

В края на дейността учениците могат да попълнят кратка самооценка, като изберат едно или повече твърдения:

- ☐ Опитам нещо ново.
- ☐ Добре си сътрудничих с моята група.
- ☐ Сега мога по-ясно да обясня идеите си.
- ☐ Сега разбирам по-добре средата си, отколкото преди.
- ☐ Бих искал/а да науча повече по тази тема.

Целта на самооценката е насърчаване на увереността, поемането на отговорност за ученето и позитивното мислене.

6. РЕЧНИК

(Ключови термини, използвани в A2 инструмента)

Този речник предоставя кратки, практични обяснения на ключови термини, използвани в целия инструмент. Той е предназначен като **подкрепа за учителите**, а не като теоретичен справочник. Определенията се фокусират върху **как понятията се използват на практика** в дейностите за обучение, основано на архитектура.

Обучение, основано на архитектура (ABL)

Образователен подход, който използва архитектурата и застроената среда като средство за учене чрез наблюдение, изследване, създаване и размисъл.

Застроена среда

Всички създадени от човека околности, като сгради, улици, обществени пространства и квартали, където протича ежедневието.

Пространствено мислене

Способността да се разбират отношенията между пространство, форма, мащаб, движение и функция, както и да се интерпретира как хората възприемат и използват пространствата.

Учебна дейност

Структурирано учебно преживяване, основано на изследване и действие, а не само на преподаване. В този инструмент учебните дейности са практически, базирани на проучване и ориентирани към процеса.

Учебен сценарий

Средата, в която се провежда обучението, например в класна стая, на открито или в хибриден формат (съчетаващ вътрешна и външна среда).

DigComp

Европейската рамка за дигитални компетентности, която описва знанията, уменията и нагласите, необходими за използване на дигитални инструменти критично, творчески и отговорно.

GreenComp

Европейската рамка за компетентности в областта на устойчивостта, която се фокусира върху екологична осведоменост, системно мислене, отговорност и устойчиво действие.

Нова европейска Баухаус (NEB)

Европейска инициатива, която свързва устойчивостта, приобщаването и естетиката, насърчавайки ориентиран към човека, красив и отговорен дизайн на жизнената среда.

Интердисциплинарност

Подход, който свързва ученето между различни учебни предмети, позволявайки на учениците да изследват теми през различни гледни точки.

Формативно оценяване

Подход към оценяването, фокусиран върху наблюдение на учебните процеси, предоставяне на обратна връзка и подпомагане на подобрието, вместо върху оценяване на крайните резултати.

Рефлексия

Етап от обучението, в който учениците и учителите обмислят какво е било направено, какво е било научено и как разбирането се е променило чрез дейността.

